

Pääallystö- lehti

2/2025 KESÄKUUN

95
1930–2025

Miten meillä menee?

7 ➤

Mikä on työpaikkaselvitys?

22 ➤

Raja- ja merivartiokoulu
uusin kuosein ja eväin

28 ➤

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

95. vuosikerta
ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2025

aineisto- ja ilmestymispäivät

Numero	Aineisto	Ilmestyy
3	17.9.	10.10.
4	19.11.	12.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimittajalle tai toimitussihteerille alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Evp-sivuille tulevan aineiston osalta yhteys ennakkoon Markku Virtaseen. Toimitus päättää julkaisukynnyksestä. Kirjoittajat vastaavat omista kirjoituksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 0299 500 798
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi
Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi
Jaakko Levä
Puh. 040 301 9290
jaakko.leva@paallystoliitto.fi
Mika Avelin
Puh. 040 301 9292
mika.avelin@paallystoliitto.fi
Ilkka Siiri
ilkka.siiri@paallystoliitto.fi
Michael Kajander
michael.kajander@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystöliiton
jäsenrekisteri

SISÄLTÖ

6 ■ PÄÄTOIMITTAJALTA

9 ■ SANAN SÄILÄ

10 ■ PÄÄLUOTTAMUSMIEHET

12 ■ RAJA

14 ■ JÄRJESTÖSIHTEERI

15 ■ JÄRJESTÖPÄÄLLIKKÖ

33 ■ EVP

35 Vuoden urheiluteko -palkinnolla huomioidun yliluutnantti Mika Ropposen lajivalikoimaan kuuluu myös valjakkohiihto.

17 Päällystöliiton johto tapasi pohjoisessa palvelevia jäseniään

20 Puheenjohtajapäivillä puhuttiin tulevaisuudesta

26 OTV9-tehtävät

32 Akava palkitsi Päällystöliiton edunvalvojia

Kansi: Päällystöliiton neuvottelujärjestö valtiotyönantajan suuntaan on JUKO. JUKOon kuuluvat järjestöt lähtivät historialliseen lakkoon, kun työnantaja ajatteli, että valtion virkamiehet ja -naiset eivät ansaitse samoja palkankorotuksia kuin muut palkansaajat. Kuvan poliisimiehet ja muukin JUKOn väki oli eri mieltä, ja syntyi tiettyjen JUKOn jäsenjärjestöjen lakko, joka pakotti työnantajan tunnustamaan tosiasiat. Kiitokset poliiseille ja muille lakkoon osallistuneille JUKOn jäsenille. Kuva: Juha Susi

PÄÄLLYSTÖLIITTO RY

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI · www.paallystoliitto.fi · toimisto@paallystoliitto.fi · 040 301 9290

· Toimisto avoinna arkisin 9-15. · s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291.

Järjestöpäällikkö Mika Avelin 040 301 9292. Järjestösihteeri Jaakko Levä 040 301 9290

Päällystämismiehet Marko Jalkanen 0299 500 798, Jukka Mäkinen 050 594 4613.

LAKIASIANNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi (Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Myrskyn jälkeen

On poutasää, vai olemmeko vain hetken tyvessä myrskyn silmässä? Viime kuukausina on kyyti ollut kylmää näin ammattiliittojen ja työmarkkinajärjestelmän näkökulmasta. Lakko-oikeuden rajaaminen, työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistaminen, suojelutyörajojen muuttaminen, vientiveton palkkamalli, Valtion työmarkkinalaitoksen neuvotteluhaltuttomuus, noin muutamia myrskynmerkkejä mainitakseni. Virkaehtosopimusneuvottelukevät oli haastava ja myrskyinen. Onneksi lopulta oikeus voitti, ja saimme valtiolle yleisen linjan mukaisen ja tasavertaisen virka- ja työehtosopimuksen palkkaratkaisuineen. Harmi sinällään, että tulokseen ei päästy perinteisesti vain neuvotellen ja sopien, vaan se vaati 40 vuoden työrauhan rikkoutumisen. Työtaistelutoimet olivat kuitenkin oikeutettuja, emme vaatineet enempää kuin muutkaan, sillä kyllä valtiollakin työmies tai -nainen on palkkansa ostovoiman ansainnut siinä missä muutkin kansalaiset. Suuret kiitokset neuvottelijoillemme **Jonne Rinteelle** ja **Minna Salmiselle** sekä erityisesti kaikille niille valtion työntekijöille, jotka laittoivat itsensä likoon meidän kaikkien puolesta ja vauhdittivat neuvotteluita työtaisteluilla.

Viime aikoina olemme saaneet lehdistä lukea keskustelua aiheesta *Miksi kuulua liittoon*. Yksi hyvä syy ja esimerkki joukkovoimasta on kulunut valtion virka- ja työehtosopimuskierron. Ilman ammattiliittojen puolustustaistelua neuvottelupöydässä ja työtaisteluiden toimiessa tulitukiosastona, ei olisi syntynyt tasavertaisia palkankorotuksia verrattuna muihin palkansaajiin. Yksin ja ilman liittoja olisi valtiosektorin työntekijöille jäänyt luu vetävän käteen tai ainakin huomattavasti matalammat palkankorotukset. Ammattiliittojen kuten Päälystöliiton tarkoitus on puolustaa ja kehittää työ- ja palvelussuhteen ehtoja sekä olla tuki ja turva työelämän aallokossa. Järjestäytynyt työmarkkinajärjestelmä on kaikkien etu, niin työnantaja- kuin työntekijäpuolen. Sen tiedosti ja sitä edellytti valtiojohtomekin jo 1960-luvun lopulla. Toivottavasti järki voittaa ja vuosikymmeniä toimineen työmarkkinajärjestelmän romuttamistalkoot lopetetaan. Se olisi tasapuolisen kohtelunkin näkökulmasta ainoa oikea ratkaisu, sillä nyt näyttää työnantajajärjestöissä olevan suuria vaikeuksia kaavaillun verovähennysoikeuden poiston toteuttamisessa. Pitää muistaa, että ay-jäsenmaksussa on kyse molemmilla osapuolilla tulonhankkimisvähenyksestä. Me uskomme sopimussyhteiskuntaan, emme yksipuoliseen sanelupolitiikkaan. Yhdessä neuvotellen ja sopien saavutamme tulevaisuudessakin varmasti vakaamman työelämän kuin yksin ja hajautetusti. Kari Tapiota lainaten: "Nyt sen tajuan, ei jaksa lintukaan. Yksin vaeltaa, se liittää parvessaan".

Kuva: Marko Jalkanen

PÄÄKIRJOITUS

Huhtikuiset Päälystöliiton Puheenjohtajapäivät luonnastivat jälleen paikkansa Edustajakokousta valmistelevana tilaisuutena. Me hallinnon jäsenet saimme hyviä eväitä yhdistyksien edustajilta liiton tulevaisuuden toiminnan ja talouden suunnitteluun. Kentän pulssia onkin tärkeä seurata. Edustajakokous, liiton ylimpänä päättävänä elimenä, tulee marraskuussa linjaamaan ensi vuoden toiminnan lisäksi suuntaviivat tulevalle nelivuotiselle hallituskaudelle ja kuluva sopimuskauden virastoeräneuvotteluiden tavoiteasetannan. Edustajakokous on myös vaalikokous valiten liitolle puheenjohtajan ja hallinnon, jotka luotsaavat liittolaivaa seuraavat neljä vuotta. Viestini kentälle onkin: Nyt on momentum, paikka vaikuttaa tulevaan, olkaa aktiivisia.

Puolustusvoimain lippujuhlan päivä on perinteisesti sotilaiden juhlaa, ja haluankin Päälystöliiton puolesta onnitella kaikkia ylennettyjä ja palkittuja. Hektinen arkemme vaatii vastapainonsa. Toivottavasti kesän aikana teille kaikille löytyy pieni pala rauhaa, aikaa palautua ja rauhoittua läheistenne parissa. Toivotan jäsenillemme ja yhteistyökumppaneillemme perheineen mitä parhainta kesää.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

Valtiolle sopimus

- liki 40 vuoden työrauha katkesi neuvotteluiden aikana

Teksti ja kuva: Juha Susi

Valtiosektorin neuvottelukunnan puheenjohtaja Joonas Rinne (SPJL) selvensi Puheenjohtajapäivillä vieraillessaan, millainen vaikutus jäsenistön palkkauksiin olisi ollut työnantajan ensimmäisellä tarjouksella. Kumulatiivinen vaikutus vuosien aikana olisi ollut liian suuri.

Erittäin poikkeuksellinen kierros, valtiosektorin neuvottelukunnan puheenjohtaja **Joonas Rinne** (SPJL) tiivistää tuntemuksensa sopimuksen syntymisen jälkeen.

- Nyt on minun kahdeksas vuosi valtiosektorin neuvottelijana. Olemme aiemmin päässeet neuvottellen sopimukseen niin pandemian kuin Venäjän hyökkäyssodan syttymisen aikoihin. Nyt jouduimme ottamaan työtaistelutoimenpiteet käyttöön vuosikymmenten tauon jälkeen.

Rinne viittaa työrauhan säilyttämiseen vallitsevissa poikkeuksellisissa tilanteissa.

- Työrauhalla on meille suuri arvo. Muistutan, että se oli työnantaja,

joka yksipuolisesti katkaisi neuvottelut.

Neuvotteluissa saavutettiin huhtikuun lopussa merkittävää edistymistä. Maanantaina 28.4. järjestöt hylkäsivät valtakunnansovittelijan tekemän toisen sovintoesityksen, työnantaja olisi sen hyväksynyt. Tätä järjestöt pitivät merkinä, että nyt ollaan lähellä.

- Tarkoitus oli, että vapun jälkeen 4.5. olisi jatkettu. Kun työnantajaosapuoli hyväksyi valtakunnansovittelijan toisen sovintoesityksen, katsoimme neuvottelijoina, että nyt tämä on puristettavissa maaliin. Olimme valmiina jatkamaan, vaikka saman tien pikkutunneille asti. Työnantaja ei kuitenkaan tähän suostunut. Sovimme, että palataan seuraavana päivänä.

Tiistaina 29.4. neuvotteluja käytiin itsenäisesti työnantajan kanssa. Rinne kuvaa tuolloin vallinneen tekemisen meininkiä.

- Tuntui, että tällöin neuvottelut etenivät maaliskuun jälkeen ensimmäistä kertaa kuten niiden kuuluu edetä. Saimme käytyä neuvotteluja hyvin pitkälle. Tuntui olevan tähdellistä, että valtakunnansovittelijan sovintoesityksen kautta löytyy työmarkkinarauha.

Sovittelijan esitys ei ole kuitenkaan itseisarvo, vaan tärkeintä on löytää yhteinen lopputulos.

- Korostimme, että vaikeasta tilanteesta, tulevista lakonuhista, virkariitalautakunnasta ja suojelutyön rajaamisesta huolimatta olisi ensiarvoisen tärkeää tulevien neuvottelukierrosten kannalta, että saisimme neuvottelutuloksen tehtyä.

Neuvottelijoiden nukuttua vielä yhden yön, jatkettiin neuvotteluja vapunaattona.

- Tässä vaiheessa onnistuimme puristamaan neuvottelutuloksen niin hyväksi kuin mahdollista, kaikki oli otettu irti puolin ja toisin. Totesimme, että laitetaan tulos hallintojen käsittelyyn.

Työtaistelutoimilla vaikuttavuutta

Järjestöjen työtaistelutoimet laajenivat vaiheittain suunnitelman mukaisesti. Kukin vaihe oli vaikuttavuudeltaan edellistä voimakkaampi.

- Kun kolmannen vaiheen lakot julistettiin, vakavoitui myös työnantajaosapuoli ja ymmärsi, ettei näitä lakkoja tehdä vain näytöksinä, vaan

järjestöt ovat tosissaan. Tuolloin työnantaja pyysi virkariitalautakunnan koolle. Tätähän ei ole tapahtunut 20 vuotta vuoteen.

Rinne kokee lautakunnan merkityksen olleen osana vaikuttamassa tuloksen syntymiseen.

- Kyseessä on itsenäinen ja riippumaton toimija. Siellä on otettu hyvinkin voimakkaasti kantaa, millä askelmerkeillä tulee edetä ja mitä sen tehtäviin kuuluu.

Pääsopijoiden yhteistyö korostuu

Valtion sopimusneuvotteluissa henkilöstöä edustaa kolme eri pääsopijaa (JUKO, Pro ja JHL), joilla kullakin on omat tavoitteensa edustamiensa järjestöjen toimesta. Neuvottelupöytään mennään kuitenkin yhtenäisenä.

- Tätä yhteistyötä tehtiin koko ajan. Meillä on oltava ja oli yhteinen sävel neuvotteluissa.

Rinne viittaa työnantajaosapuolen yhtenäisyyteen.

- Toisella puolella pöytää istuu seitsemän henkilöä, jotka katsovat samaan suuntaan. Vastaavasti myös meillä pitää olla yhteinen katse. Jälkikäteen voin sanoa, että linjamme piti loppuun asti.

Oppia tuleviin neuvotteluihin

Lessons learned eli saatujen kokemusten hyödyntäminen on tärkeää myös neuvottelumailmassa.

- Voidaan sanoa, että meidän korttimme on katsottu. Käyty neuvottelukierros osoitti, mihin järjestöt pysyvät työtaistelutoimenpiteillään eikä vielä oltu edes päädyssä asti.

Kokemusten perusteella toimintaa voidaan edelleen terävöittää.

- Kyllä meidän täytyy miettiä myös työtaistelukonettamme. Sen keihäänkärjen on oltava entistä terävämpi heti alkuvaiheessa. Kärki sellaiseksi, että jos lakkoasetta käytetään, niin se on jo ensimmäisestä vaiheesta erittäin vakavasti otettava. Mietitään kipupisteet meidän ja myös työnantajan kannalta katsottuna.

Valtion neuvottelukunnan puheenjohtajana Rinne muistuttaa marssijärjestyksestä.

- Työtaistelutoimenpiteet ovat aina poikkeus. Me haemme valtiolla ensisijaisesti sopimusratkaisua emmekä työtaistelutoimenpiteitä.

Henkilöstö ei voi olla valtion talouden tasapainottajana

Osapuolten hyväksyttyä neuvottelutuloksen, ruodittiin sitä heti eri medioissa. Pohdittiin, onko valtiolla varaa tällaisiin korotuksiin. Rinne muistuttaa mittasuhteista.

- Palkkakulut ovat vuosibudjetista alle seitsemän prosenttia.

Hänelle ovat tuttuja myös kommentit kutsumusammattista.

- Kutsumusammatti ei ole mitään vapaaehtoistyötä. Meillä on ammattilaisia, jotka ovat sitoutuneet työhönsä ja palvelevat isänmaata 24/7-periaatteella. Näille kansakunnan sankareille kauppalaskut ja pankkilainan korot ovat samanlaiset kuin muillekin. Meidän edunvalvontajärjestömme tehtävä on neuvotella sellainen virka- ja työehtosopimus, joka huomioi palkkauksen ja tekstikysymykset. Aivan kuten muillakin aloilla.

Virastoerä osana jatkuvaa neuvottelua

Saavutettu neuvottelutulos sisältää virastoerän sopimuskauden toisena vuotena. Valtiolla on lukuisia erilaisia palkkausjärjestelmiä, joten virastoerä nähdään tarpeellisenä.

- Näillä pystytään kehittämään virastotasoisia järjestelmiä, joihin pääsopimuksella ei pystytä vaikuttamaan. Jatkuvissa neuvotteluissa virastojen sisällä voidaan tunnistaa puolin ja toisin kipukohdat ja sopia niistä palkkausjärjestelmittain. Tämä on kehittämisen kannalta tärkeää.

Oma lisänsä on myös virastoerän liukuma.

- Mikäli virastossa nähdään, ettei isommille kehittämistarpeille ole tarvetta, voidaan virastoerää sopia pienemmäksi.

VES-neuvottelut 2025

JUKOn pääneuvottelijoina Jonne Rinne ja Minna Salminen

15.1. Valtion virka- ja työehtosopimusneuvottelut alkoivat.

27.2. Valtiotyönantaja antoi tarjouksen (6,3 %/3 v) uudeksi virka- ja työehtosopimukseksi.

28.2. Palkansaaajajärjestöt (JUKO, JHL, Pro) hylkäävät tarjouksen.

28.2. Sopimuskausi päättyy.

1.3. Sopimukseton tila alkaa. Syntyy oikeus työtaistelutoimenpiteisiin.

7.3. Valtiotyönantaja ilmoittaa keskeyttävänsä neuvottelut.

19.3. Palkansaaajajärjestöt ilmoittavat ylityö- ja vuoronvaihtokiellosta sekä liukumasaldojen kerryttämiskiellosta valtiolle. Kielto koskee työsuhteisia.

31.3. JUKO, JHL ja Pro ovat jättäneet lakkovaroituksen valikoiduille valtiosektorin työpaikoille ajalle 15.–16. huhtikuuta. Työtaisteluun osallistuu osia seuraavista virastoista: Poliisihallinto, Rikosseuraamuslaitos, Valtiokonttori, Palkeet ja Valtori.

1.4. Valtakunnansovittelija käynnistää sovittelun.

3.4. Sovittelu jatkuu.

7.4. Sovittelu jatkuu.

7.4. Järjestöiltä toinen lakkovaroitus koskien osia seuraavista virastoista: Poliisihallinto, Tulli, Valtori ja Ilmatieteenlaitos.

13.4. Valtakunnansovittelija **Anu Saavaara** antaa sovintoesityksen (7,1 %/3 v).

14.4. Kaikki neuvotteluosapuolet hylkäsivät esityksen.

15.4. Historiallinen lakko alkaa. Edellinen lakko, virkamieslakko, oli vuonna 1986. Poliisien osalta edellinen lakko oli vuonna 1976.

16.4. Sovittelu jatkuu.

21.4. Sovittelu jatkuu.

22.4. Toinen lakkoaalto (22.–24.4.), osia virastoista: Poliisihallinto, Tulli, Valtori ja Ilmatieteenlaitos. Samalla järjestöiltä kolmas entistä laajempi lakkovaroitus.

25.4. Sovittelu jatkuu.

27.4. Sovittelu jatkuu. Valtakunnansovittelija antoi toisen sovintoesityksen (7,5 %/3 v).

28.4. Järjestöt hylkäsivät sovintoesityksen. Valtion työmarkkinailaitos on pyytänyt koolle virkariitalautakunnan, minkä takia kolmas lakko siirtyy kahdella viikolla eteenpäin. Edellisen kerran virkariitalautakunta on koontunut 20 vuotta sitten.

29.4. Sovittelu jatkuu.

30.4. Saavutettiin neuvottelutulos.

5.5. Kaikki osapuolet ovat hyväksyneet neuvottelutuloksen (7,8 %/3 v).

Kevät, joka jää historiaan

Teksti: Juha Susi

Perinteisesti vanhalla kansansanonnalla kevät keik-
kuen tulevi on tarkoitettu kevään säähän liittyviä
ilmiöitä. Milloin ollaan hellelukemissa, toisinaan
taas rätkii räntää. Tällä kertaa samaa vertausta voinee
käyttää myös virkaehtosopimusneuvotteluihin, sen ver-
ran poukkoilua niissä tuntui olevan. Kuvittelin neuvot-
telujen olevan lähtökohdiltaan helpommat, sillä olihan
sopimukseen päästy niin pandemian aikana kuin Venäjän
hyökkäyssodan käynnistyttyä.

Työnantajana neuvotteluissa toimivan Valtion työ-
markkinalaitoksen ensimmäiset pari tarjousta tuntu-
ivat vastaavilta kuin räntäsade, märkää räntää kasvoille.
Muiden alojen saadessa liki järjestään yleiseksi tasoksi
muodostuneen 7,8 prosentin korotukset kolmen vuoden
ajalle, näytti vastaavan sopimuksen saaminen valtion
osalta jäävän haaveeksi. Tuntui siltä, että valtion hen-
kilöstö saisi maksumiehen roolin valtiontalouden kun-
toon saattamisessa. Muistissa on hyvin kilpailukykyso-
pimuksen (KiKy) leikkaukset, jotka kohdistuivat valtion
henkilöstöön. Tarjolla oli taas sitä samaa, kukkarollasi
käydään.

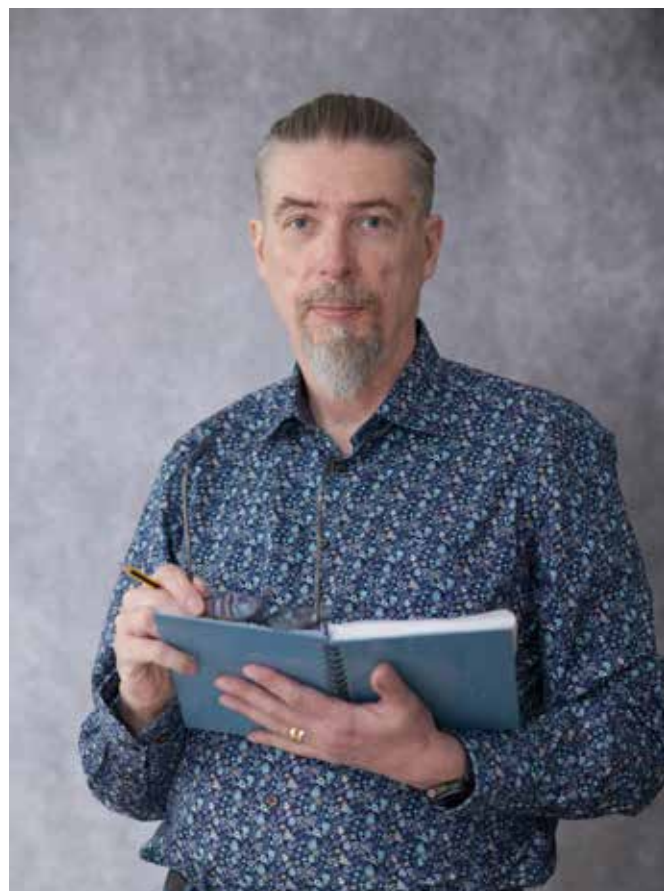
Järjestöille ei jäänyt juurikaan muuta mahdollisuutta
kuin ottaa käyttöön historialliset työtaistelutoimenpi-
teet. Niitäkin vaadittiin kolme kierrosta, tai oikeastaan
kolmannen kierroksen vaikutus sai työnantajan pyytä-
mään virkalautakunnan koolle. Edellisen kerran kysei-
nen konklaavi on ollut koolla 20 vuotta sitten, mikä
omalta osaltaan kuvaa sitä, kuinka poikkeuksellinen ti-
lanne neuvotteluissa oli.

Tiedä sitten, mikä oli se tekijä, jonka myötä työnan-
taja taipui samaan yleisen tason ratkaisuun. Loppujen
lopuksi näytti kevät ja kesä tulevan myös valtion hallin-
nossa työskenteleville. Hyvä näin.

Nyt kun sopimuskauden askelmerkit ovat selvillä,
kannattaa yhdistysten huomioida vuodelle 2026 sovittu
virastoerä. Liiton tavoitteet näihin virastoeräneuvotte-
luihin on päätetty perinteisesti Edustajakokouksen yh-
teydessä. Nyt tiedetään, paljonko varallisuutta on käy-
tössä, joten yhdistysten kannattaa laatia niitä esityksiä
tulevaan Edustajakokoukseen. Neuvottelut tullaan käy-
mään jo ensi vuoden kevään aikana.

Puheenjohtajapäiviltä selkeät nuotit

Hallinto oli tehnyt hyvää työtä valmistellessaan ryh-
mätöiden aiheet ja niiden alustukset. Ne pureutuivat
juuri oikeisiin kysymyksiin ja kirvoittivat hyvää keskus-

Kuva: Juha Suden kotitarkisto

tela yhdistysten edustajien välille. Sivusta seurannee-
na tuntui, että monella olisi ollut asiaa enemmänkin kuin
mitä aikaa oli käytettävissä. Hallinto voi olla saldoon tyy-
tyväinen.

Moni yhdistyksen edustaja nosti esiin huolensa, kuin-
ka saada syksyn Edustajakokouksessa valittavaan halli-
tukseen edustaja tai edustajia myös Pääesikunnan alai-
sista laitoksista. Tämä kannattaa muistaa yhdistyksissä,
kun kartoitetaan mahdollisia ehdokkaita. Tsekataa, mis-
sä hallintoyksiköissä teidän jäseniänne palvelee, älkääkä
katsoko pelkästään kotipaikkakuntaa.

Yhdistysten näkemysten mukaan nyt ei ehdokkaiden
hankinnassa kannata katsoa ainoastaan jotain tiettyä
mandaattia, vaan kartoittaa mahdollisimman paljon ky-
vykkäitä ja halukkaita ehdokkaita. Paljon kanssa pärjä-
tään aina.

Mieleen jäi yksi heitto yhdistysten suunnasta: lapa jää-
hän ja nimi lehteen. Päälystölehti tuleeikin tarjoamaan
ehdokkaille näkyvyyttä. Yleinen toive oli lukea ehdokkai-
den näkemyksiä liiton tulevaisuuden suunnasta eikä hen-
kilön omasta historiasta.

Ensi hallituskauden loppuun, vuoteen 2029, osuu myös
liiton 100-vuotisjuhlat. Tätäkin aihetta pohdittiin päivien
aikana. Ratkaisu on tehtävä hyvissä ajoin vaikkapa tila-
varauksia ajatellen. Keskusteluissa mainittiin ehdotuksi-
na juhlat työn merkeissä, maakunnalliset juhlat ja jopa
valtakunnalliset juhlat. Vaikka aikaa tuntuu olevan juh-
lavuoteen vielä reilusti, on se lähempänä kuin uskomme-
kaan.

Kesäloimat lähestyvät ja on hetki hengähtää. Toivotan
lukijoille hyvää kesää sekä onnittelut kaikille lippujuhlan
päivänä ylennetyille ja huomionosoituksen saaneille.

Vaikka tilanne maailmalla on varsin sekava ja kotimaassakin on puututtu sekä neuvottelu-toimintaan että järjestäytymiseen, niin meillä menee liittona hyvin. Meillä on osaava edunvalvontahenkilöstö, ja taloutta on ylläpidetty hyvin. Tarkastelin menneiden vuosien toimintakertomuksia ja tilinpäätöksiä, jotka ovat muuten kaikkien jäsenen nähtävillä jäsensivuilla edustajakokousmateriaaleissa ja vertailin niitä keskenään. Meillä on resurssit jatkaa laadukasta toimintaa ja edunvalvontaa ensi vuosikymmenelläkin, kunhan teemme hyviä henkilövalintoja liiton vastuullisiin tehtäviin ja olemme aktiivisesti vaikuttamassa Edustajakouksissa ja Puheenjohtajapäivillä.

Menneillä Puheenjohtajapäivillä käytiin hyvää keskustelua mm. lomatoiminnasta, seuraavan hallituksen kokoonpanosta ja tulevas- ta edunvalvontaorganisaation muutoksesta. Lisäksi yhdistykset toivat rohkeasti esille erilaisia ajatuksia jäsenpalveluista tai -eduista. Tällaista vuoropuhelua liiton hallitus tarvitsee oman työnsä tueksi.

Koko liiton tarjoamasta lomatoiminnasta syntyy liitolle kustannuksia noin 10 000 euroa vuodessa. Jos huomioidaan kohteisiin tehdyt perusparannukset, niin viimeisten kuuden vuoden aikana lomatoiminta on maksanut vajaat 20 000 euroa vuodessa. Karkeasti lomakohteiden käyttö jakautuu palveluksessa ja eläkkeellä olevien kesken 40/60. Lomatoiminnan järjestäminen on liitolle halpa jäsenpalvelu niin kauan kun jäsenet käyttävät aktiivisesti lomakohteita. Jatketaan vähintäänkin samaan malliin!

Liiton hallituksessa on edustajat eri puolustushaaroista ja rajalta. Keskustelua on herättänyt, kun nykyisin hallituksessa ei ole ketään Pääesikunnasta ja alaisista laitoksista, vaikka siellä työskentelee lähes neljännes jäsenistämme. Nyt onkin aloitettu Pääesikunnan ja alaisien laitoksien osalta etsintä henkilöistä, joilla olisi kiinnostusta pyrkiä seuraavaan hallitukseen. Itse koen asian

Kuva: Juha Susi

Miten meillä menee?

Teksti: Kapteeni Petteri Rankinen, Päälystöliiton hallituksen jäsen

tarpeellisena ja hallitustyöskente- lyä hyödyttävänä. Hyvä on kuitenkin tiedostaa, että jokainen liiton hallituksen jäsen työskentelee koko jäsenkentän puolesta edustamastaan puolustushaarasta huolimatta. Omasta taustasta on eniten hyötyä, kun selvittää käsiteltävänä olevaa oman alan asiaa muille hallituksen jäsenille.

Edunvalvontaorganisaation muutosta on valmisteltu toista vuotta, ja se on tulossa ensi vuonna. Luottamusmiesten määrä tulee vähenemään. Jatkossa Päälystöliiton luottamusmiespalvelut eivät välttämättä tule tutulta oman joukon luottamusmieheltä vaan "luottamusmiespoolilta". Ensi vuonnakin oman joukon entinen luottamusmies pystyy neuvomaan paikallisesti. Ei hänen osaamisensa mihinkään yhdessä yössä katoa, eivätkä sopimukset muutu. Hänelle on myös käyttöä oman joukon yhteistoimintaelimessä ja tehtäväkuvauksien arvioinneissa. Syytä on kuitenkin muistaa, että eri-

mielisyyssasioissa virallisen vastauksen tai lausunnon antaa ainoastaan liiton luottamusmiespooli. Ne, jotka eivät ensi vuonna toimi luottamusmiestehtävissä, jatkakaa osaamisen- ne jakamista niin pitkään kun se on käyttökelpoista.

Viimeisellä opistoupseerilla on noin 12 vuotta aktiivipalvelusta jäljellä. Tuona aikana Päälystöliitolle valitaan kolmesti hallitus. Kaksi seuraavaa hallitusta joutuu miettimään, kuinka, miten ja mihin saakka liitto toimii. Kolmannelle jää toiminnan alas ajamiseen liittyvät toimet. Vai onko meillä joku muu ratkaisu? Syksyn Edustajakouksessa tehdään tärkeitä henkilövalintoja.

Valmistautukaa!

Kapteeni Petteri Rankinen, 50 v

- Kotipaikka Hämeenlinna
- Oikeusupseeri
- Panssariprikaati, Hattula

Suurimmalla osalla eläkkeen verotus laskee vuonna 2026

- osalla nousee

Teksti: Juha Susi

Veronmaksajien keskusliitto on laskenut hallituksen puoliväliriihen vaikutukset eläkeläisiin ensi vuoden osalta. Taustalla on hallituksen suunnittelemat veronkevennykset sekä verotukseen tehtävät indeksitarkistukset, joilla on vaikutusta myös eläkkeensaajiin.

Suurista veronalennuksista ei ole kyse, sillä tyypillisimmillään kyse on muutamista kympeistä aina reiluun sataaseen asti vuodessa. Laskelmissa on otettu esiin myös poikkeuksellisen isoja eläkkeitä, joilla pudotukset ovat huomattavia. Esimerkkinä 15 000 euron kuukausieläkkeellä veron alenema on liki 6 000 euroa vuodessa.

Laskelmien mukaan osalle muutokset tuovat kiristystä. Nämä kohdentuvat 4 000, 6 000 ja 7 000 euron kuukausieläkkeisiin. 4 000 euron kuukausieläkkeellä kiristys on noin 100 euroa vuodessa.

Esimerkkilaskelmia eläkkeiden verotuksen muutoksista vuonna 2026

Eläke > Verotuksen muutos vuodessa

2 500 € > 90 € keveneminen

2 750 € > 30 € keveneminen

3 000 € > 110 € keveneminen

3 500 € > 80 € keveneminen

4 000 € > 100 € korotus

Keskimääräinen kuukausieläke jatkoi viime vuonna kasvuaan

Eläketurvakeskuksen mukaan keskimääräinen kuukausieläke oli viime vuonna 2 100 euroa. Nousua vuoteen 2023 verrattuna oli 252 euroa.

Miesten keskieläke oli viime vuonna 2 349 euroa kuukaudessa, naisilla vastaavasti 1 893 euroa.

Yli 3 000 euron kuukausieläkettä sai viime vuonna 15 prosenttia kaikista eläkkeensaajista. Miehistä heihin kuului joka viides, naisista joka kymmenes.

Vaikka keskieläkkeet ovat nousseet, sai viime vuonna joka kolmas eläkkeensaaja alle 1 500 euroa kuukaudessa.

Myös eläkkeensaajien määrä on noussut huomattavasti. Vuonna 2000 eläkkeensaajia oli 28 prosenttia 16 vuotta täyttäneestä väestöstä, kun vastaavasti viime vuonna osuus oli noussut jo reiluun 33 prosenttiin.

Anna palautetta.

Valtion työmarkkinalaitokselle – zero points

Teksti: Marko Jalkanen

"Finland, Zero points". Siitä tuli tunnettu euroviisuhokema. Suomen onneton Eurovision-laulukilpailumenestys oli vuosikymmenien ajan osa suomalaista kansallisidentiteettiä. Eräskin Suomen euroviisujumboista, **Timo Kojo**, kritisoi laulullaan kylmän sodan aikaisista kilpavarustelua Nuku pommiin -laulussaan sanoin "Jos joku nakkaa ydinkakkaa".

Toista on euroviisuhypetys nyt. Vuosi 2025 muistettaneen Suomessa ainakin poikkeuksellisesta viisukeväästä, kun suomalaiset edustivat laulukilpailussa sekä Suomea että Ruotsia. Valtion palkansaajilla vuosi 2025 jää muistiin poikkeuksellisista ja mutkikkaista neuvotteluista uuden virkaehtosopimuksen aikaansaamiseksi. Tänä keväänä kuvainnollisesti sitä ydinkakkaa oli tulossa valtion palkansaajien niskaan. Heistä haettiin Suomen talouden pelastajia. Valtion työmarkkinalaitoksen laatima palkkatarjous ja sopimushaluttomuus johtivat virkamieslakoihin, jollaisia oli nähty viimeksi nelisenkymmentä vuotta sitten Hanska-pitää-lakoissa.

Neuvottelut uudesta virkaehtosopimuksesta käynnistyivät jo tammiukuussa, mutta niissä käsiteltiin vain yksi valtiotyönantajan palkkatarjous ja sekin aivan edellisen sopimuskauden päättymisen kynnyksellä. Tarjous oli 1,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin työmarkkinoilla palkankorotusten yleiseksi linjaksi muodostuneen kolmivuotisen sopimuskauden 7,8 prosenttia.

Palkansaajajärjestöt eivät mitenkään voineet hyväksyä tätä tarjousta. Sovitteluinstituutio sidottiin nykyisen hallituksen aikana lailla vientivetoiseen palkkamalliin, jolloin valtakunnansovittelijalla ei ole mahdollista tehdä tätä korkeampia sovintoesityksiä. Jos valtion palkansaajat olisivat hyväksyneet tällä kierroksella vientialojen palkkarat-

kaisua matalamman työnantajatarjouksen, sitä ei olisi voitu korjata tulevilla neuvottelukierroksilla. Palkankorotusero yksityisen ja muun julkisen sektorin palkkakehitykseen kertaantuisi tulevilla virkaehtosopimuskierroksilla ja valtiosektori jäisi pysyvästi jälkeen.

Hylätyn tarjouksen jälkeen valtiolla ajaututtiin sopimuksettomaan tilaan. Kaiken kukkuraksi Valtion työmarkkinalaitos katkaisi yllättäen neuvottelut. Palkansaajapuoli oli esittänyt ainoastaan yleisen linjan mukaista sopimusratkaisua, mutta tämän katsottiin olevan liian kaukana työnantajan neuvottelutavoitteista. Niinpä se kieltäytyi neuvottelemasta virkamiesten palkankorotuksista, eikä työmarkkinalaitoksen ovea avattu.

Tässä ei palkansaajajärjestöille juuri jätetty vaihtoehtoja. Jos haluttiin neuvotella, oli ryhdyttävä työtaistelutoimiin. Maaliskuun lopulla jätetty lakkovaroitus poiki saman tien kutsun valtakunnansovittelijan pakeille, jossa ryhdyttiin sovitteluun riitaa. Sovittelija pyrki parhaansa mukaan edistämään osapuolten välisiä suhteita ja haki ratkaisua työriitaan.

Valtakunnansovittelijan laatimat sovintoehdotukset hylättiin peräperää, joten lakkovaroitukset konkretisoituivat tosiasiallisiksi lakoiksi. Lopulta näillä laillisilla työtaistelutoimilla oli aivan keskeinen vaikutus, jotta myös valtiolle saatiin yleisen linjan mukainen neuvottelutulos. Valtiovarainministeriön kansliapäällikkö **Juha Majanen** kommentoi Iltalehdelle palkkaratkaisua julkisen sektorin taloustilanteeseen nähden kalliiksi, vaikkakin VM:n ennusteessa arvioidun mukaisena. Majanen oli toivonut maltillisempaa lopputulosta, mutta arvioi lakkojen ja niiden uhkien vaikuttaneen neuvottelutulokseen. Toteutuneet lakot olivat Majasen mielestä vaikuttavia.

Virkamiesten lakkokynnys on yleensäkin erityisen korkealla, ja nii-

Kuva: Jyrki Lukkarinen

hin joudutaan vain painavista syistä. Nyt oli sellainen. Valtion virkamiehillä, jotka tekevät lakisääteisiä tehtäviä ja tuottavat yhteiskuntaan mm. turvaa ja vakautta, oli oikeus oikeudenmukaiseen palkkakehitykseen. Valtion työmarkkinalaitoksen vitkuttelu ja ajatus siitä, että julkisen talouden tasapainottaminen olisi valtion palkansaajien varassa, oli kaukaa haettu. Kiitosten jakaminen ja kehut olivat jääneet juhlapuheisiin, eikä arvostus olisi saanut näkyä ansiokehityksessä.

Tosiasiallisesti palkankorotusten osuus valtion menoista on hyvin pieni, ja niihin ei Suomen talous kaadu. Suomen hallitus yllätti vielä puoliväliriihessä löytäen miljardien edestä veroalennuksia, joten tuskin valtion palkkaratkaisu vaikuttaa merkittävästi julkiseen talouteen. Neuvottelujen aikaiset esitykset palkkojen leikkaamisesta sopimusteitse näyttikin enemmän periaatteelliselta kuin tosiasiallisesti tarvittavilta toimita. Sitä, että haluttiinko sillä testata palkansaajien lakkorintaman pitävyyttä, voi vain arvailla. Nyt joka tapauksessa lakkorintama piti. Järjestäytymisellä on iso merkitys, ja sen hyötyä epäileville voi näyttää pitkää nenää.

Valtiolle uusi virkaehtosopimus vuosille 2025–2028

Tekstit: Marko Jalkanen

Valtion virkamiehille neuvoteltiin uusi virkaehtosopimus. Edellinen, vuosille 2022–2024 neuvoteltu virka- ja työehtosopimus päättyi helmikuun lopussa, ja sen jälkeen valtiosektorilla ehdittiin olemaan kaksi kuukautta sopimuksettomassa tilassa, kunnes uusi sopimusratkaisu syntyi. Uusi sopimuskausi on 1.3.2025 lukien 36 kuukautta ollen voimassa vuoden 2028 helmikuun loppuun saakka.

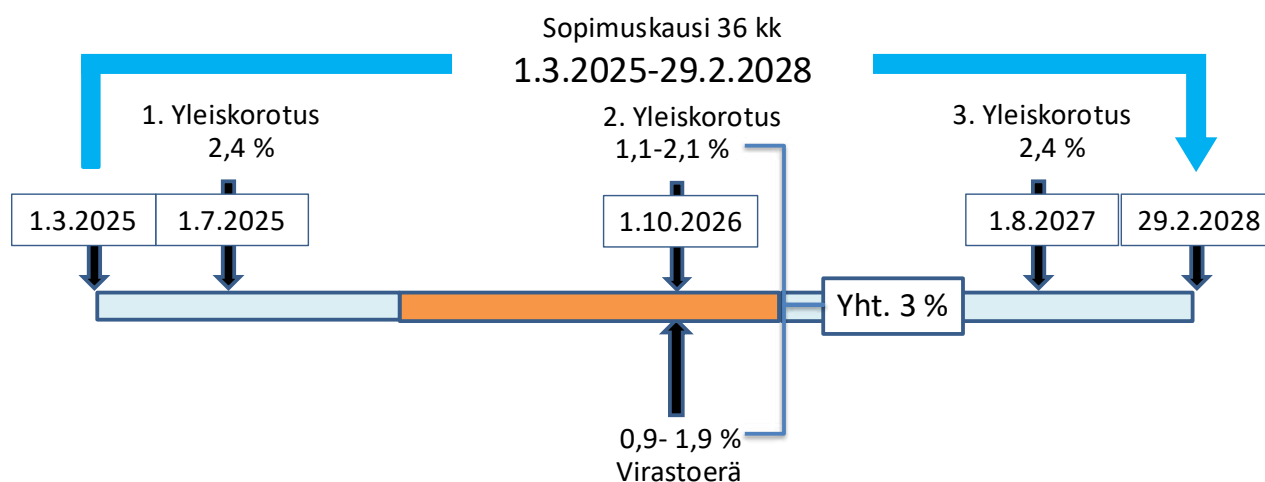
Sopimusratkaisu koostuu yleiskorotuksista ja virastoerästä, ja se noudattaa työmarkkinoilla helmikuussa 2025 muodostunutta ns. yleistä linjaa. Palkkoja korotetaan 1.7.25 lukien 2,40 %:n suuruisella yleiskorotuksella. Vuonna 2026 maksettava yleiskorotus on 1.10.26 lukien 1,1–2,1 %. Tämän suuruudesta neuvotellaan vielä virastokohtaisesti, koska tämän yleiskorotusten lisäksi virastoissa on neuvoteltavissa 0,90 %:n paikallinen virastoerä. Tämän yleiskorotuksen ja virastoerän välistä suhdetta voidaan kuitenkin neuvotteluissa muuttaa siten, että virastoerä on suuruudeltaan enintään 1,90 %. Vuonna 2027 palkkoja korotetaan 1.8.27 lukien 2,40 %:n suuruisella yleiskorotuksella.

Yleiskorotukset kohdistuvat tehtäväkohtaisiin palkkoihin, joiden taulukoita sekä henkilökohtaisia palkanosia, kokemusosia ja muita suhteessa taulukkopalkkaukseen määräytyviä palkanosia tarkistetaan yleiskorotusta vastaavasti. Mikäli järjestöjen ja työnantajan kanssa virastoerien kohdentamisesta ei neuvotteluissa päästä sopuun, jaetaan virastoerät prosentuaalisina yleiskorotuksina palkkataulukoihin.

Niitä euromääräisiä palkanlisä ja lisäpalkkioita, joita on ennestään voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella tarkistettu yleiskorotuksin, korotetaan vuonna 2025 ja 2027 vastaavilla yleiskorotuksilla (2,40 %), ja vuonna 2026 korotus on 2,10 %. Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle on annettu mahdollisuus neuvotella itse yleiskorotuksen kohdentamisesta niihin euromääräisiin palkanlisiin ja lisäpalkkioihin, joita ennestään on voimassa olevien virkaehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella korotettu yleiskorotuksin. Virastoissa voidaan tarkentavalla virkaehtosopimuksella sopia erikseen siitä, että palkanlisät

ja lisäpalkkiot jätetään nyt tarkistamatta. Vaihtoehtona on tarkistaa niitä prosenttimäärältään alemmilla yleiskorotuksilla ja sopia muista sopimusmuutoksista kustannusvaikutukseltaan ja ajankohdiltaan toteuttamattomia yleiskorotuksia tai niiden osuuksia vastaavasti.

Valtion yleiseen virka- ja työehtosopimukseen tehtiin joitakin muutoksia. Esimerkiksi matkakustannusten korvaamisesta laadittuun valtion virka- ja työehtosopimukseen tehtiin täsmennyksiä, jotka koskevat pysäköintimaksuja, ateriakorvausta, virkamiesten matkapäiväkorvausta sekä pitkiä koulutuksia tai oppikursseja koskevia määräyksiä. Jatkossa mm. enintään 21 päivää kestävien koulutuksien tai oppikursseiden osalta virkamiehelle korvataan matkakustannukset siten kuin muillakin tavanomaisilla virkatmatkoilla. Toisin sanoen oppikurssilaisille suoritettavia korvauksia koskeva määräys (17 §) muutettiin koskemaan vain pitkiä koulutuksia tai oppikursseja, joiden kesto on yli 21 päivää. Lyhyiden oppikursseiden käsite matkakustannusten korvausperusteista poistettiin kokonaan.

Vuosilomaa ei voida pätkiä vapaapäivillä

Puolustusvoimissa on vuodesta toiseen aiheuttanut epäselvyyttä sama tilanne, jossa virkamies esittää käyttävänsä vuosilomaa pääsiäispäivien ympärillä. Viikonlopulle haetaan pituutta ja esitetään vuosilomaa kiirastorstaita toista pääsiäispäivää seuraavaan tiistaihin saakka. Vuosilomapäivien kulumisen kannalta tämä on virkamiehelle kovin edullinen ajanjakso, kun se on pituudeltaan kuusi (6) päivää, mutta kuluttaa vain kaksi (2) päivää vuosilomaoikeutta.

Tässä keskeytyspäivien määrä aiheuttaa huomattavaa työajan tasoittamistarvetta muualla kolmiviikkoisjakson aikana. Jaksotyöaikaa tai virastotyöajan mittaista työaikaa noudattavalla tasoitettavaa saatetaan syntyä useampi työpäivä. Jotkut esimiehet ovat keksineet lääkkeeksi pätkiä vuosilomaa siten, että myöntävät tälle jaksolle vuosilomaa vain kiirastorstaille ja toista pääsiäispäivää seuraavan tiistaille. Muut väliin jäävät päivät suunnitellaan työvuoroluettelossa vapaapäiviksi. Tavoite on varmasti muiden virkamiesten tasapuolisen kohtelun vuoksi oikea, mutta menettely ja lääkkeet väärät.

Vuosilomapäivinä virantoimitus keskeytyy, ja nämä päivät vähentävät työjakson muille päiville sijoitettavaa suhteellisen työtuntinormin mukaista työaikaa 5 tuntia 28

minuuttia. Vastaavasti vapaapäivät ovat niin sanottuja laskentapäiviä, ja ne siirtävät jaksotyössä kolmiviikkoisjakson ylityörajaa 5 tuntia 28 minuuttia korkeammalle. Vuosilomapäivien väliin sijoitetuilla vapaapäivillä voitaisiin välttää ylitöiden muodostumista ja vapaalla olevat olisivat myös ikään kuin reservissä. Heidät on helpompi kutsua ylitöihin kuin vuosilomalla olevat.

Vuosilomat on annettava mahdollisimman yhdenjaksoisesti sekä lomakaudella että sen ulkopuolella, jolleivät työtehtävien laatu tai muut syyt vaadi loman jakamista useampiin jaksoihin. Tilanteissa, jolloin työnantaja jakaa vuosiloman osiin, loman jakaminen tulee perustua välttämättömiin toiminnallisiin syihin. Nämä syyt tulee osoittaa työvuoroluettelossa välttämättömien työtehtävien työvuoroina, ei vapaapäivinä. Vapaapäivät eivät ole vuosilomasopimuksessa sovittuja välttämättömiä syitä, vaan työajan laskennallisia syitä, jotta jakson ylitökyngys kasvaa.

Vuosiloman pätkiminen vapaapäivillä ei siten ole hyväksyttävää. Lomaviikkojen väliin jäävät viikonloput ja pyhäpäivät kuuluvat lomaan, vaikka ne eivät kulutakaan lomapäiviä. Jos vuosiloma sisältää kaikki viikon arkipäivät, on se viikon pituinen (seitsemän vuorokautta), ellei

lauantaille, sunnuntaille, kirkolliselle juhlapäivälle, itsenäisyyspäivälle, juhannusaatolle tai vapunpäivälle ole virkamiehen suostumuksella merkitty työvuoroa. Sama koskee myös muuta seitsemän vuorokauden pituista jaksoa, jonka kaikki arkipäivät ovat lomapäiviä.

Miten sitten tulisi toimia tilanteessa, jossa haluaa pidentää pääsiäisviikonloppua molemmista päistä? Viime kädessä loman ajankohdan määrää työnantaja, mutta virkamiehelle tulee antaa mahdollisuutta kuulluksi, jotta hänen toivomuksensa loman ajankohdasta voitaisiin mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon. Mikäli vuosilomaa ei myönnetä kiirastorstaita toista pääsiäispäivää seuraavaan tiistaihin yksittäisten lomapäivien ja huomattavien keskeytyspäivien määrän vuoksi, varmin tapa on suunnitella kerralla seitsemän (7) vuorokauden vuosilomajakso, esimerkiksi kiirastorstaita toista pääsiäispäivää seuraavaan keskiviikkoon. Vuosiloman ollessa seitsemän vuorokautta tai pidempi, kaikki ajankohtaan jäävät vuosilomapäivät ovat keskeytyspäiviä. Vaihtoehtoja pitkälle viikonlopulle ovat myös yksittäisen lomapäivän käyttö, suunniteltu saldovapaa tai muu vapaapäivä tai näiden kaikkien yhdistelmä.

OTV-palkkataulukko 1.7.2025 lukien

VES 270154

VAATILKA	VAATI	HENKI 0%	7 %	12 %	17 %	22 %	27 %	32 %	37 %
		0-1,9	2,0-2,6	2,7-3,0	3,1-3,4	3,5-3,8	3,9-4,2	4,3-4,6	4,7-5,0
1	1 625,35	1 625,35	1 739,12	1 820,39	1 901,66	1 982,93	2 064,19	2 145,46	2 226,73
2	1 747,94	1 747,94	1 870,30	1 957,69	2 045,09	2 132,49	2 219,88	2 307,28	2 394,68
3	1 882,75	1 882,75	2 014,54	2 108,68	2 202,82	2 296,96	2 391,09	2 485,23	2 579,37
4	2 127,88	2 127,88	2 276,83	2 383,23	2 489,62	2 596,01	2 702,41	2 808,80	2 915,20
5	2 400,85	2 400,85	2 568,91	2 688,95	2 808,99	2 929,04	3 049,08	3 169,12	3 289,16
5A	2 564,46	2 564,46	2 743,97	2 872,20	3 000,42	3 128,64	3 256,86	3 385,09	3 513,31
6	2 746,40	2 746,40	2 938,65	3 075,97	3 213,29	3 350,61	3 487,93	3 625,25	3 762,57
6A	2 841,55	2 841,55	3 040,46	3 182,54	3 324,61	3 466,69	3 608,77	3 750,85	3 892,92
6B	2 997,64	2 997,64	3 207,47	3 357,36	3 507,24	3 657,12	3 807,00	3 956,88	4 106,77
7	3 381,90	3 381,90	3 618,63	3 787,73	3 956,82	4 125,92	4 295,01	4 464,11	4 633,20
8	3 752,34	3 752,34	4 015,00	4 202,62	4 390,24	4 577,85	4 765,47	4 953,09	5 140,71
9	3 957,14	3 957,14	4 234,14	4 432,00	4 629,85	4 827,71	5 025,57	5 223,42	5 421,28

Organisaatiomuutos aiheuttaa käytännön haasteita

Teksti ja kuva: Jukka Mäkinen

Rajavartiolaitoksen kehittämisryhmässä on käsitelty maaliskuussa ja huhtikuussa Kaakkois-Suomen rajavartiostossa ja Pohjois-Karjalan rajavartiostossa toimeenpantavien organisaatiomuutosten käytännön haasteita. 1.6.2025 lukien Kaakkois-Suomen rajavartiostossa Imatran ja Vainikkalan rajavartioasemat perustetaan sekä Imatran, Nuijamaan, Vaalimaan ja Vainikkalan rajatarkastusasemien sekä Pelkolan rajavartioaseman toiminnot yhdistetään Imatran, Nuijamaan, Vainikkalan ja Vaalimaan rajavartioasemiin. Lisäksi Imatran, Nuijamaan, Vaali-

maan ja Vainikkalan rajatarkastusasemat sekä Pelkolan rajavartioasema lakkautetaan. Pohjois-Karjalan rajavartiostossa Niiralan rajatarkastusaseman toiminnot yhdistetään Tohmajärven rajavartioasemaan ja Niiralan rajatarkastusasema lakkautetaan 1.6.2025.

Partioidinnin päivärahat sekä oikeus ateriakorvaukseen

Partioidinnin määritelmä löytyy Rajavartiolaitoksen työaikasopimuksesta (RVLTA) kohdasta 2.2.1. Sen mukaisesti partioidinnilla tarkoitetaan yleensä liikkuvana virkatehtävänä toteutettavaa palvelusta, jota raja-

vartiomies suorittaa johtokeskuksessa, rajatarkastusosastossa, vartioasemalla, valmiusjoukkueessa taikka valvontaryhmässä rajavalvonnan tai pelastus- taikka avustustehtävän toteuttamiseksi. Tällainen liikkuva virkatehtävä voi sisältää rajojen valvonnan ohella tai yksinomaan myös rajatarkastusta liikkuvassa kulkuvälineessä taikka rajanylityspaikalla.

Ateriakorvauksen maksamisen edellytyksistä on kirjaukset RVLTA 34 §:ssä, jonka 2 momentin mukaan partiointia suorittavalle virkamiehelle suoritetaan osapäivärahaa tai kokopäivärahaa partioidinnin ajalta matkakustannusten korvaamis-

Kaakkois-Suomen rajavartiostossa puhaltavat jälleen organisaatiomuutoksen tuulet.

ta koskevien sopimusmääräysten 9 §:n estämättä silloin, kun partiomatkan pituus on yhteensä yli 15 kilometriä ja ateriakorvausta saavuttavien sopimusmääräysten 14 §:n estämättä myös edellytyksin, että partiointiaika yhdenjaksoisesti kestää vähintään 4 tuntia riippumatta partiomatkan pituudesta. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että virkamiehellä on partioinnin osalta oikeus ateriakorvaukseen, kun partiointi kestää vähintään 4 tuntia. Tämä on ainut edellytys, mikä vaaditaan ateriakorvauksen saamiseen. Näin ollen sillä, onko virkamies ruokaillut partioinnin aikana vai ei, ei ole mitään

merkitystä. Myöskään Epassin käytöllä tai käyttämättömyydellä ei ole merkitystä siihen, onko oikeus ateriakorvaukseen vai ei.

Tähän samaan kokonaisuuteen liittyy myös se, mikä oikeasti katsotaan olevan partiointia. Työnantajan kehittämisryhmässä antaman tulkin mukaan tehtävän on oltava ns. liikkuva, eli pelkästään se, että valvotaan esim. kiinni olevan rajanylityspaikan aluetta, ei oikeuta RVL-TAS 34 §:n mukaisiin päivärahoihin tai ateriakorvaukseen. Työnantajan näkemyksen mukaan virkatehtävä muuttuu partioinniksi, jos edellä mainitussa tapauksessa samalla tehdään esim. itärajan esteaidan rakentamisen valvontaa valtakunnan rajalla. On mahdollista, että tähän tulkintaan joudutaan vielä palamaan uudelleen.

Virkapaikan käsite

Virkapaikan käsitteestä on kirjauksia valtion matkustussäännön 3 §:n 3 momentissa, jonka mukaisesti virka- tai työpaikalla tarkoitetaan asianomaisen kiinteää toimipaikkaa, jossa hän työskentelee tai mikäli hänellä ei työn luonteen vuoksi ole kiinteää toimipaikkaa, sitä vastaavaa paikkaa. Asiaa on tarkennettu samaisen pykälän soveltamisohjeessa, jossa on todettu mm., että jokaisella virkamiehellä ja työntekijällä on säännön mukaan virkapaikka tai työpaikka, rakennus, jossa tai josta käsin hän hoitaa tehtävänsä. Tällaisena paikkana voidaan pitää paikkaa, jossa hän suorittaa toimistotehtävät, josta hän hakee työmääräykset, säilyttää työssä käyttämänsä asusteet, työvälineet ja laitteet tai jotain muuta mainittuja paikkoja vastaavaa, tehtävien hoidon kannalta merkityksellistä paikkaa.

Työnantaja esitti kehittämisryhmässä, että Kaakkois-Suomen rajavartioston organisaatiomuutokseen liittyen samalla maantieteellisellä alueella olevat "toimipisteet" voisivat olla jatkossa yhtä ja samaa virkapaikkaa. Jos tämä olisi kaikille käynyt, niin asiasta olisi voitu sopia virkaehtosopimusneuvotteluilla. Henkilöstöjärjestöt olivat varsin yksimielisiä siitä, että maaliskuussa vallinneessa tilanteessa, jossa olimme keskustasolla sopimuksettomassa tilassa, virastossa käytävät neuvottelut eivät ole mahdollisia. Näin ollen asia jää tässä vaiheessa

ns. pöydälle, ja siihen mahdollisesti palataan myöhemmin. Mahdollisella muutoksella olisi osaltaan positiivisia vaikutuksia ainakin eri prosessien yksinkertaistumisella, mutta sillä olisi toteutuessaan tietyissä tilanteissa myös negatiivisia vaikutuksia virkamiehelle esim. maksamatta jäävien päivärahojen muodossa.

Valtion sopimusratkaisussa virastoerä ajoittuu vuodelle 2026

Valtion keskustason neuvottelutulos lienee konkretisoitunut virkaehtosopimukseksi toukokuun aikana eduskunnan valtiovarainvaliokunnan käsittelyn jälkeen. Vuodelle 2026 ajoittuvan virastoerän osalta neuvottelutuloksessa on kirjaus, jonka mukaisesti palkat nousevat 1.10.2026 lukien 3 prosenttia. Tästä yleiskorotusta on 2,1 prosenttia ja virastoerää 0,9 prosenttia. Yleiskorotuksen ja virastoerän suhdetta voi muuttaa niin, että virastoerän suuruus on enintään 1,9 prosenttia ja yleiskorotus vähintään 1,1 prosenttia. Jos virastoerästä ei päästä yhteisymmärrykseen, se jaetaan kokonaan prosentuaalisena yleiskorotuksena. Virastoerästä neuvotellaan 31.5.2026 mennessä.

Toukokuun kehittämisryhmässä todettiin neuvottelutuloksen sisältö kokonaisuudessaan. Mikäli neuvottelutulos konkretisoituu sopimukseksi, työnantaja tiedottaa sen sisällöstä Kompassissa. Valtion neuvottelutuloksesta löytyy liiton sivuilla jäsenistölle suunnattu tiedote.

Päällystöliiton neuvottelutavoitteiden osalta pyydän rajan piirin yhdistyksiä käsittelemään neuvottelutavoitteita ja toimittamaan ne osoitteisiin juho.tahtinen@raja.fi, jukka.makinen@raja.fi ja tomi.salmi@raja.fi viimeistään 31.10.2025 kuлуessa. Myös yksittäiset jäsenet voivat lähestyä meitä suoraan. Olkaa aktiivisia ja tehkää hyviä ja toteuttamiskelpoisia esityksiä.

Päällystöliitto.fi-sivuston uudistustyö

Tekstit: Jaakko Levä

Sain liiton hallitukselta kaksi hyvin ajankohtaista tehtävää vuoden 2024 alussa, kun minut palkattiin liiton toimistolle järjestösihteerin tehtävään. Ensimmäinen tehtävä oli uudistaa meidän loma-kohteidemme varauksien tekeminen viemällä varaaminen sähköiseen muotoon, ja sen olen nyt tehnyt ja se onkin jo hyvin koeponnistettu sekä todettu toimivaksi järjestelmäksi. Kaikkia se tosin ei palautteista päätellen ole kuitenkaan miellyttänyt, mutta toisaalta kaikkiahan ei voi mitenkään miellyttää. Toinen suuritöinen tehtäväni on tämän kuluva vuoden aikana uudistaa meidän nettisivumme ja jäsenkorttimme. Teimme yhdessä järjestöpäällikön kanssa laajan tutkimuksen liittyen siihen, mikä olisi meidän kannaltamme paras vaihtoehto ja päädyimme vanhaan nettisivujemme palveluntarjoajaan. Tulemme siis julkaisemaan vielä tämän vuoden aikana uudet julkiset nettisivut ja mobiilijäsenkortin sisältävän jäsensivuston 1.10 lukien, mikäli projekti etenee aikataulussa. Tarkoituksemme on, ettei meidän tarvitse enää 2027 jäsenkorttien osalta lähettää kenellekään uutta jäsenkorttia paperisessa muodossa, vaan vuosittain alkaen kuluva vuodesta uudistuu jäsenkort-

ti mobiilipalvelussa automaattisesti, mikäli jäsenmaksut vain on hoidettu ajallaan. Tarjoamme toki sellaisille jäsenillemme, jotka eivät teknisesti voi ottaa käyttöön tuota mobiilijäsenkorttia, myös tarvittaessa paperisen version jäsenkortista. Sivuston uudistaminen on sellaisessa vaiheessa, että siitä ei oikein vielä kuvia voi julkaista, mutta ainakin sen voin sanoa, että tulemme sivustomme osalta myös 2000-luvulle. Saavutamme tarkoituksemme ja saamme jo vanhentuneiden sivujemme tilalle modernit ja toimivat verkkosivut sekä lisäksi kaikkiin mahdollisiin laitteisiin ongelmitta skaalautuvat sivut. Käynnissä olevan projektin nettisivujen osalta olisi tarkoitus julkaista aikaisintaan 1.10.2025 uudet sivut, ja tämän osalta ohjeistamme erikseen, miten uusille jäsensivuille (mobiilijäsenkorttiin) kirjautuminen tehdään ja mitä se vaatii jäsenrekisterin kautta lähetettävällä ohjeella. Tähän liittyen kannattaa hyvissä ajoin ennen lokakuun alkua käydä itse eAsiainnin kautta tarkistamassa, että jäsenrekisterissä ensisijaisena sähköpostina on toimiva sähköpostiosoite. Pidämme mobiilijäsenkorttiin kirjautumisen samanlaisena kuin se on tällä hetkellä jäsensivuilla kirjauduttaessa, mutta uuteen palveluun joutuu

jokainen käyttäjä vaihtamaan salasanan ensikirjautumisella. Mobiilijäsenkortissa ajatuksena on siis se, että älypuhelimella pystyy nyt todentamaan olevansa Päällystöliitto ry:n jäsen ja erillistä korttia ei tarvitse kantaa mukana. Lisäksi integroimme jäsensivut tuohon mobiilipalveluun ja sen myötä jäsensivujemme käyttö helpottuu. Tulevaisuudessa siis saat sähköisen jäsenkortin laitteesi työpöydälle. Kyseessä ei kuitenkaan ole eri laitteiden sovelluskaupasta ladattava sovellus, vaan kyseessä on niin sanottu PWA-sovellus eli progressive web app. Tämä tarkoittaa verkkopohjaista sovellusta, jota voi käyttää verkkoselaimella eri laitteilla. Jäsenkortin pikakuvakkeen voi kuitenkin lisätä älypuhelimien tai muun mobiililaitteen näytölle, jolloin sitä voi käyttää muiden sovellusten tapaan. Ongelmatilanteissa kannattaa olla aina yhteydessä liiton toimiston numeroon tai laittaa sähköpostilla mieltä askarruttavat kysymykset, niin otamme yhteyttä heti kun ehdimme. Teen laajemman artikkelin vielä uusista sivuista ja niiden sisällöstä seuraavaan lehtemme 3/2025. Jäseniemme ei kannata pelätä tulevaa nettisivujen uudistusta vaan olla mukana uudistuksessa avoimin mielin, hyvä tästä tulee.

Huomioita uudesta lomanvarausjärjestelmästä

Olen kirjoittanut edellisissä lehdissä jo aika paljon huomioista, joita olen tehnyt uudesta lomanvarausjärjestelmästäme. En kuitenkaan voi olla kirjoittamatta vielä seuraavista asioista. Järjestelmään kirjautumiseen liittyen pitää muistaa, että Päällystöliiton nettisivustolta löytyvät jäsensivut ovat ihan eri asia kuin lomanvarausjärjestelmä. Lomanvarausjärjestelmä on oma sivustonsa, johon kirjautumiseen et tarvitse jäsensivuilla kirjautumiseen vaadittavia tunnuksia. Sinun tulee rekisteröityä lomanvarausjärjestelmään vain kerran, ja ne tunnukset sinun tulee muistaa varauksia tehdäksesi. Toki sinun tulee muistaa oma

jäsennumerosi tai tarkistaa se varauksia tehdessäsi jäsenkortistasi rekisteröityessäsi ensimmäistä kertaa lomanvarausjärjestelmään sisään. Jokaisella, joka tuota järjestelmää käyttää ja siihen rekisteröityy, tulee olla yksilöllinen sähköpostiosoite, ja se ei saa olla työnantajan antama sähköpostiosoite. Käytössä tulee siis aina käyttää henkilökohtaista sähköpostiosoitetta. Sitten lisäksi olen saanut yhteydenottoja siitä, ettei varaukset mene perille. Pääsääntöisesti siihen on ollut syynä se, että henkilö on halunnut varata ajankohdan, joka kuuluu kausihaun piiriin ja näin ollen ei varauksia ole voinut tehdä. Tuo hakemus (ei siis varaus) tu-

lisi tehdä kausihaun kautta. Kausihakemuksen tallentamisen jälkeen lähettää lomanvarausjärjestelmä hakemuksessakin olevaan sähköpostiosoitteeseen vahvistuksen hakemuksen läpimenosta. Lomanvarausjärjestelmään tulee muistaa, ettei liiton toimisto voi tehdä järjestelmään kenenkään puolesta kausihakemusta, vaan se on tehtävä aina omilla tunnuksilla. Katsotaan tarvittaessa yhdessä, miksi varaus ei ole mennyt perille. Mikäli sähköposti ei saavu antamaasi osoitteeseen, kannattaa aina tarkistaa oman postin roskapostilaatikko. Mikäli on valinnut, että järjestelmä automaattisesti poistaa roskapostin, voi olla, ettei vastausta enää näe.

Edustajakokous 2025

Päällystöliitto ry:n sääntömääräinen Edustajakokous pidetään 4.–5.11. Helsingissä Solo Sokos Pier 4 hotelissa, osoitteessa Katajanokanlaituri 4. Kyseessä on vaalikokous, jossa valitaan liitolle uusi hallinto seuraavalle nelivuotiskaudelle 2026–2029. Ennakkoilmoittautuminen, matkalippujen ja majoituksen varaaminen tapahtuu liiton jäsensivujen kautta välilehdeltä "Edustajakokous 2025". Ennakkoilmoittautuminen tulee tehdä viimeistään perjantaina 26.9. Toivottavasti mahdollisimman moni yhdistys pystyy lähettämään edustajansa tilaisuuteen. Mikäli jäsenyhdistys ei jostain syystä pysty lähettämään edustajaa tilaisuuteen, pyydetään yhdistystä kuitenkin täyttämään ja lähettämään ilmoittautumislomake sekä merkitsemään osallistumiskohtaan "yhdistyksemme ei lähetä edustajaa".

Jäsenyhdistysten määrääajat

Liiton johtosäännön mukaisesti on jäsenyhdistysten lähetettävä Edustajakokouksessa käsiteltävät aloitteet ja esitykset toimistolle 31.8. mennessä. Vaalikokoukseen liittyen yhdistysten elokuun loppuun mennessä toimistolle tekemät esitykset liiton puheenjohtajaksi, Edustajakokouksen (edustajiston) puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi sekä hallituksen jäseniksi tullaan esittelemään puheenjohtajaehdokkaiden osalta Päällystölehdessä 3/2025. Muihin hallintotehtäviin esitetyt henkilöt esitellään syksyllä ilmestyvässä sähköisessä vaaliextrassa. Kaikki aloitteet ja esitykset pyydetään toimittamaan sähköisesti osoitteeseen toimisto@paallystoliitto.fi. Sähköiset esitykset liiton ansiomerkillä ja -mitalilla palkittavista henkilöistä sekä vuoden 2025 opistoupseerista on oltava toimistolla viimeistään perjantaina 5.9. Liiton jäsensivuilta kohdasta ohjeet ja säännöt löytyy palkitsemisohje, jossa on tarkemmat ohjeet esitysten laadinnasta.

Lomatoiminta

Lomakauden 1.9.–31.12. hakemukset liiton lomakohteisiin on käsitelty, ja vuorojen jako on tehty sähköisessä lomavarausjärjestelmässä. Kyseiselle lomakaudelle vapaaksi jääneet viikkovuorot löytyvät nyt vapaina aikoina järjestelmästä. Vapaita kokonaisia viikkoja voi nyt heti alkaa varata tuolle ajanjaksolle. Kyseisen lomakauden vajaita viikkoja voi varata kuukautta ennen varausajankohdan päättymistä. Lomakohteiden varauksen tekeminen seuraavalle lomakaudelle 1.1.–30.4.2026 on nyt käynnissä ja haku päättyy 31.10.2025.

Päällystökalenteri 2026

Vuoden 2026 Päällystökalenteri laitetaan tilaukseen hyvissä ajoin, joten nyt on syytä aktivoitua asian suhteen. Mikäli sait tämän vuoden kalenterin ja haluat sen edelleenkin ensi vuonna, niin asia on osaltasi kunnossa. Jos et enää kalenteria tarvitse, niin käy liiton verkkosivuilla eAsiainnin jäsentiedoissa muuttamassa omiin tietoihisi, ettet enää kalenteria halua. Muista myös tallentaa kyseinen tieto. Mikäli haluat lukea Päällystölehteä mieluummin liiton sivuilta vain sähköisenä versiona, niin lopeta printtilehden tulo edellä mainitulla tavalla. Voit ilmoittaa kalenterin ja lehden tilauksen muutoksista lähettämällä siitä sähköpostia liiton toimistolle osoitteeseen toimisto@paallystoliitto.fi tai soittamalla numeroon 040 301 9290. Kalenterin ja lehden jäsentietojen perusteella tilataan mahdollisimman

kustannustehokkaasti oikea määrä kyseisiä tuotteita. Jäsenten kalenterin tilaustietojen tulee olla toimiston tiedossa heinäkuun loppuun mennessä. Samalla on myös hyvä hetki kaikkien jäsenten käydä tarkistamassa omien jäsentietojensa virheettömyys. Mikäli työpaikkasi on muuttunut, niin käy muuttamassa sekin asia omiin jäsentietoihisi.

Ajankohtaista

Jäsenyhdistysten toimintatuki maksetaan 13.6. niille yhdistyksille, jotka ovat lähettäneet toimistolle edellisen toimintakauden toimintakertomuksensa. Joulukuussa on vielä toinen mahdollisuus saada toimintatuki maksuun. Yhteydenotot liiton toimistolle 16.6.–13.7. välisenä aikana voi tehdä ainoastaan sähköpostilla. Rajavartiolaitoksen vuosipäivänä 21.3. ja Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä 4.6. on jälleen moni liiton jäsen saanut ylennyksen seuraavaan sotilasarvoon niin palveluksessa kuin reservissä. Lämpimät onnittelut kaikille huomionosoituksen saaneille ja aurinkoista kesää kaikille.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Sotilasilmailun lisäpalkkiot ennen, nyt ja tulevaisuudessa

Teksti: Kapteeni Santtu Kytöjoki, Ilmavoimien pääluottamusmies Kuva: Ville Salmenhaara

Sotilasilmailun lisäpalkkiojärjestelmä tuli virkaehtosopimuksen piiriin vuonna 1970 ja sitoutamisjärjestelmä muutamaa vuotta myöhemmin. Lisäpalkkiojärjestelmällä on pyritty varmistamaan riittävä ja sitoutunut henkilöstö sekä osaaminen sotilasilmailulle kriittisissä tehtävissä. Sotilasilmailun lisäpalkkioita maksetaan lentopalvelukseen osallistuvalla henkilöstöllä, tarkoittaen lentävää henkilöstöä, lentoteknillistä- tai ilmavalvonta-, lennonjohto- tai lennonvarmistusalan henkilöstöä. 2000-luvun aikana palkkioiden maksumäärä on laajennettu koskemaan myös pelastuspalvelua ja miehittämätöntä sotilasilmailua. Sotilasilmailun lisäpalkkiojärjestelmän soveltaminen on ollut viime vuosina muutoksessa kuten esim. Puolustusvoimien tiedustelulaitoksessa tapahtuneista toimista olemme saaneet huomata.

Suurimpana vaikuttajana henkilöstön hämmennykseen on ollut työnantajan yksipuoliset ilmoitukset muuttuneista soveltamiskäytännöistä. Osaltaan tähän vaikuttanee sotilasilmailun laajentunut tehtäväkenttä sekä se, että soveltamista on alettu tekemään ilmavoimien lisäksi Pääesikunnassa ja Maavoimien esikunnassa. Toki syytä on osaltaan myös aiemmin tapahtuneissa lipsu-neissa soveltamisissa.

Oikeuksien mukana tulee myös velvollisuuksia

Lisäpalkkiojärjestelmä tuo saajilleen myös velvollisuuksia, joista ei välttämättä tiedetä tai niitä ei tiedosteta. Osaan lisällisistä tehtävistä saattaa liittyä erityinen henkilökohmainen fyysisen kunnon ylläpitovelvoite tai esim. terveydentila saattaa asettaa rajoituksia. Vaatimuksia on myös lepoaikoihin ja niiden noudattamiseen sekä palveluskuntoon. Mikäli lisällisessä tehtävässä palveleva henkilö tekee palvelussitoutuksen, niin on tiedostettava myös, että virkamiehen irtautuminen sopimuksesta

kesken sitoumuskauden maksaa hänelle kymmeniä tuhansia euroja.

Osaa velvoitteista on myös päivitetty, eikä niistä välttämättä ole tiedotettu henkilöstöä riittävästi. Joskus myöskään yksilö ei tiedosta, että kyseinen rajoite tai velvoite koskisi "minua" työtehtävissäni. Yleisohjeena voi sanoa, että mikäli henkilö, joka saa sotilasilmailun lisäpalkkiota ja suorittaa esimerkiksi taistelunjohto-, lennonjohto- ja lennonvarmistustekniseen toimintaan kuuluvia toimenpiteitä, jotka liittyvät sotilas-ilma-aluksen lentotehtävän vaatimaan taktiseen johtamiseen, ilmaliikennepalvelun tuottamiseen ja lennonvarmistuslaitteiden käyttöön, niin velvoitteet koskettavat häntä. Tällöin yksilön vastuulle jää huolehtia esimerkiksi määritetyistä lepoajoista sekä palveluskunnostaan. Virkamiehen on myös tärkeä muistaa, että hän on velvollinen ilmoittamaan esi-

miehelleen, mikäli ei jostain syystä ole kelvoinen suorittamaan osaansa lento- tai lennonvarmistuspalvelusta. Mikäli virkamies rikkoo ohjeita ja määräyksiä, voi edessä olla virkamiesoikeudellisia toimia. Myös siviilipuolen oikeusasia saattaa tulla kyseeseen esim. ilmailu- tai rikoslain puitteissa.

Tarvetta päivittää

Vuonna 2015 tehdyn sitouttamisnormin päivityksen jälkeen on havaittavissa muutostarpeita. Nykyinen järjestelmä on organisaatiota useilla tasoilla työllistävä ja prosessiltaan liian raskas. Tämä olisi ratkaistavissa esimerkiksi muuttamalla sitouttaminen jatkumaan automaattisesti, elleivät osapuolet sitä irtisano tai henkilön tehtävä muutu. Myös lisällisyyden soveltamista tietyissä organisaatioille kriittisissä tehtävissä tulisi tarkastella. Esimerkiksi Puolustusvoimien järjestelmäkeskuksessa olevien tehtävien osalta tulisi lisällisyyttä tarkastella alkuperäisten periaatteiden mukaisesti niissä tehtävissä, joissa annetaan puolustusvoimallista ohjausta lentopalvelukseen ja huoltotoimintaan sekä kehitetään järjestelmiä.

Vaikka paljon sotilasilmailussa ja palkkioissa on muuttunut, niin edelleen sen tärkein tarkoitus on voimistaa eli varmistaa organisaatiolle osaava, sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö, jolla kyetään vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin uuden hävittäjäkaluston käyttöönotossa, miehittämättömän ilmailun lisääntymiseen sekä laadukkaan ja oikea-aikaisen tilannekuvan luomiseen ja hyödyntämiseen.

Päällystöliiton maakuntakierrokset saivat jatkoa Pohjois-Suomessa

Teksti ja kuva: Juha Susi

Liiton maaliskuisen maakuntakierroksen kohteena olivat Rovaniemellä sijaitsevat Lapin lennosto ja Vartiolentolaivueen tukikohta. Sodankylässä kohteena oli Jääkäriprikaati. Vierailuun osallistuvat puheenjohtaja **Jyrki Lukkari-**
nen, pääluottamusmies **Marko Jal-**
kanen sekä kyseisten toimialueiden hallinnon ja luottamusmiesryhmän edustajat.

Lapin lennostossa valmistaudutaan F-35-kaluston vastaanottoon

Uuden monitoimihävittäjän käyttöönottoon liittyvän infran rakennustyöt ovat edenneet suunnitellusti ja ovat osin aikataulustaan edellä. Rakennuttajana toimii Puolustuskiinteistöt, joka on jyvittänyt kohteita eri urakoitsijoille. Työtä on tehty ajoittain jopa kellon ympäri.

- Rakentaminen etenee vauhdilla. Ensimmäisten kohteiden kalustamisen käynnistyy lähiaikoina, lennoston komentaja, eversti **Saku Joukas** avaa rakentamisen vaihetta.

Komentaja korostaa lennoston prioriteetteja: valmiutta ja operointikykyä.

- Organisaatiollemme se asettaa osin haasteita henkilöstön riittävyyden suhteen, mutta tehtävistämme emme tingi. Tämä näkyy mahdollisina ylityökertyminä ja henkilöstön jaksamisen hallintana. Viestit kentältä kertovat, ettei tehtävistä haluta tinkiä.

Uuden kaluston vastaanottoon liittyvät myös lennoston organisaatioon tehdyt muutokset, jossa esikunnan huolto-osaston asiantuntijat ja toimialajohtajat siirtyivät perustettuun Tukikohtayksikköön.

- Yksikkö tuottaa turvallisuuden ja logistiikan palvelut eli käytännössä Host Nation Supportin. Toimimme yhden luukun periaatteella. Tämän lisäksi teimme pieniä tarkistuksia myös Lentotekniikkalaivueen organisaatioon.

Joukas nostaa keskusteluissa esiin

lennoston osallistumisen tuleviin, usean viikon kestäviin kansainvälisiin harjoituksiin kotimaassa. Kyseiselle ajanjaksolle lennostossa nähtiin tarve yhdistää työaikajaksoja kuuden viikon mittaisiksi. Jäsenistöä edustavilta järjestöiltä tuli kuitenkin kieltävät vastaukset.

- Yhdistämistä ei ollut tarkoitus tehdä raha mielessä vaan lähtökoh-
tana oli jaksaminen.

Jalkanen korosti vastauksessaan, ettei Päällystöliitto halua kategorista kieltä tai lupaa jaksojen yhdistämiselle, vaan jättää harkinnan aina yksittäiselle virkamiehelle. Työntantajalla on myös eri työaikapankit käytettävissään.

Siirto uuteen organisaation tarjoaa haasteita

Kapteeni **Pekka Erkkilä** on yksi niistä, jotka ovat siirtyneet huolto-osastolta uuteen Tukikohtayksikköön organisaatiomuutoksen yhteydessä. Hän toimi aiemmin joukko-osastonsa esikunnassa kuljetusupseerina, ja uusi tehtävä oli Kuljetuskeskuksen päällikkö.

- Koin uuden tehtävän mielenkiintoiseksi ja samalla haasteeksi lopulle palvelusurani. Tehtävä ei ole pelkkää kuljetustoimialaa, vaan keskuksemme tehtäviin sisällytettiin myös lentotoiminnan tukitoimet.

Erkkilän rooli on tavallaan sekoitus kuljetustoimialajohtajan ja kuljetuskeskuksen tehtäviä. Ulkopuolisesta yhdistelmä herättää kysymyksen, onko tässä liikaa sarkaa yhdelle miehelle?

- Tällä hetkellä Kuljetuskeskuksen henkilöstön tehtävistä on osa täyttämättä, esimerkiksi varapäällikön tehtävä. Kun organisaatio saadaan määrävahvuiseksi ja koulutettua, niin pääsen keskittymään omaan tehtävääni. En koe asiaa ongelmaksi.

Kun kyseessä on uusi tehtävä, jossa on elementtejä kahdesta eri tehtävästä, asettaa se haasteita tehtävän kuvauksen laatimiselle.

- Tehtävään ei ole verrokkia paikal-

Kapteeni Pekka Erkkilä

lisesti. Kuvauksen laatiminen vaatii erityistä tarkkuutta ja asioiden tarkastelua monesta eri näkökulmasta, jotta kaikki tehtävät tulee huomioitua kuvauksessa. Tällä hetkellä tehtävän sisältö on kaikilta osin auennut.

Kuvauksen laatimisessa on ollut apuna luottamusmies.

- Aiemmin en ole joutunut turvautumaan luottamusmiesten tukeen. Tällä hetkellä tehtävän kuvauksen kirjoittamisessa olen saanut kiittävästi tukea luottamusmiehiltä.

Uudessa organisaatiossa ei ole kaikkia tehtäviä täytettyinä. Tämä näkyy kiireenä, joka vaikuttaa jaksamiseen. Erkkilän toive on hyvin tuttu.

- Avoimien tehtävien mahdollisimman pikainen täyttäminen. Kuljetus- ja tukijoukkueen tehtävien ristiin kouluttaminen antaa mahdollisuuden luoda painopisteen ja käyttää Kuljetuskeskuksen henkilöstöresursseja niissä tehtävissä, joissa nähdään työpainetta olevan.

Kiireeseen auttaa tuttu lääke.

- Työyhteisössämme vallitsee erittäin hyvä yhteishenki. Esimiesten tuki organisaation kaikilla tasoilla on hyvä ja alaisten yhteistyö toimii.

Jääkäriprikaatissa odotetaan uusia tiloja ja lisähenkilöstöä

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Kapteeni Tarmo Toivanen

Jääkäriprikaatissa on tuskailtu pitkään kasarmien sisäilmaongelmien kanssa. Varuskunnan kasarmi 5 on käyttökiellossa, kasarmit 6 ja 7 ovat ehdollisesti käytössä ja niitä korjataan. Kasarmeissa 3 ja 4 on käynnissä omistajalähtöinen kuntotarkastus ja laadinnassa kuntotutkimusraportit. Näistä huolimatta joukko on onnistunut tehtävässään.

- Tuotetut joukot siirtyvät suorituskysymisinä reserviin, samoin varusmiesten loppukyselyn tulokset ovat hyvät. Meillä on tuote kunnossa, mutta kone ei, Jääkäriprikaatin komentaja, eversti **Marko Kivelä** tiivistää tilanteen.

Koneella hän viittaa varuskunnan infraan sekä henkilöstötilanteeseen.

- Huhtikuun puolivälissä terveystarkastaja antaa suosituksen Tunturi-Lapin kuntien ympäristöterveydenhuollon päätöksestä koskien näiden kasarmien kohtaloa. Samoin henkilöstö on tiukoilla, sillä väen määrä ei kohtaa nykyisiä tehtäviä.

Kivelä viittaa Puolustusvoimauudistukseen, jolloin organisaatio mitoitettiin aivan toisenlaiseen tilanteeseen.

- Porukka on väsyksissä. Syke-kyselyn tuloksissa näkyi kuormitus ja

stressi rasittavina tekijöinä. Odotamme selonteon tuomaa henkilöstöapua, tosin se ei vastaa akuuttiin tarpeeseen. Meidän on säädettävä peruskuormitusta eli asevelvollisten koulutusta sillä ajatuksella, että riittävän hyvä on riittävän hyvä. Kansainvälisen yhteistyön, kuten harjoitusten, keventäminen ei ole joukon omin toimin mahdollista.

Joukossa on ollut käytössä oma paikallinen normi, joka on rajoittanut etätömahdollisuuksia rajaamalla tietyt työpisteet etätöiden ulkopuolelle.

- Tarkastelemme vielä tätä. Asiaa on jo käsitelty yhteistyöelimestä henkilöstön kanssa. Jatkossa päätösvaltaa siirretään työpisteiden esimiehille kuten muissakin joukoissa toimitaan.

Naton eteentyönnetty maavoimajoukko FLF sijoitetaan puolustusministeriön päätöksen mukaisesti Jääkäriprikaattiin, Sodankylän ja Rovaniemen varuskunta-alueille.

- Yhteistyöhön tarvitaan uutta henkilöstöä. Me emme voi irrottaa kouluttajiamme tähän, koska asevelvollisten koulutus on perustehtävämme. Kokonaistarvetta on hankala arvioida, sillä me emme vielä tiedä, minkä näköinen ja kokoinen joukko täällä kulloinkin harjoittelee.

Kivelä luettelee esimerkkeinä suunnitteluun, varastointiin ja pelastustoimeen liittyvää henkilöstötarvetta.

- Lisäperusteita saataneen kevään aikana. Infran puolesta meillä on täällä jo ajoneuvo- ja majoituskenttiä valmiina.

OUKES ei ole juuri herättänyt kiinnostusta

Kapteeni **Tarmo Toivasen** näemyksen mukaan OUKES ei juuri puhuta jäsenistön parissa.

- Ehkä jäsenistön ikä ja pohjoinen sijainti ovat aiheuttaneet sen, ettei täältä kovin herkästi olla halukkaita siirtymään etelään vaativampiin tehtäviin. Täältä katsottuna, ainakin itselläni, Etelä-Suomi alkaa Oulun korkeudelta.

Toivanen kuten moni muukin työ-kavereistaan ovat tulleet Sodankylään suoraan kurssin jälkeen. Sitteet kotiseutuun ovat kiinteät, eikä muualle haluta juuri siirtyä.

- Sodankylästä on tässä reilun kolmen vuosikymmenen aikana tullut kotikunta, missä viihdyn hyvin. Tutut ihmiset ja tutut maastot harrastuksiin liittyen.

Toivanen palvelee Jääkäriprikaatin esikunnan huolto-osastolla huolto-palvelu-upseerina. Palveluspäivät alkavat olemaan vähissä.

- Olen siirtymässä reserviin syksyllä, joten melkoinen elämänmuutos on edessä. Olen valmistautunut viimeiset noin kolme vuotta tähän liittyen.

Valmistautumisella hän viittaa uuteen ammattiin opiskelulla.

- Kotiukoksi ei passaa jäädä vaan tekemistä pitää olla. Tärkeää vain aloittaa hyvissä ajoin asioiden selvittäminen ennen reserviin siirtymistä. Kevan sivusto on hyvä tietolähde, unohtamatta liiton sivuja.

Palvelusuran ollessa kohta lopussa, on kiitosten aika.

- Hyvä esimiestyö sekä loistavat työkaverit ovat luoneet osastollamme hyvää henkeä ja voisi kai sanoa tekemisen meininkiä. Ei ole pipo pahemmin kiristänyt päätä aamulla, kun tulee töihin.

Monen mutkan jälkeen koti löytyi Rovaniemeltä

Osa Jääkäriprikaatin esikunnan henkilöstöstä on sijoitettuna Sodankylän sijaan Rovaniemelle. Yksi heistä on prikaatin oikeusupseeri, kapteeni **Jani Toivanen**. Tie kaupunkiin on ollut monen mutkan takana.

- Aloitin virkaurani aikanaan Porin prikaatissa, josta siirryin Haminaan. Koska olen kotoisin Pohjois-Karjalasta, halusin palata kotiseudulle. Pian tulikin sitten Puolustusvoimauudistus ja tieni vei Rovaniemelle.

Alkuun siirto harmitti, mutta kun ei asialle mitään voinut, piti se hyväksyä ja antaa pohjoisen pääkaupungille mahdollisuus. Paikkakunnalle sopeutumista helpotti, kun työn vas-

tapainoksi Jani lähti mukaan seurakunnan vapaaehtoistyöhön kohtamaan ihmisiä.

- Siellä tapasin myös rakkaan vaimoni. Elämä asettui täällä suhteellisen nopeasti aloilleen. Ensimmäisen kerran sitten vuoden 2008 oli työ ja vapaa-aika tasapainossa ja pääsin eroon reissumiehen elämästä.

Lopulta ura vei perusyksiköstä prikaatin esikuntaan Sodankylään. Pomppu ei kuitenkaan ollut pitkä.

- Onneksi virkapaikkani siirtyi nyt keväällä takaisin tänne Rovaniemelle.

Kiire on löytänyt myös oikeusupseerin konttoriin. Työmäärässä on viimeisen vuoden aikana tapahtunut selvää kasvua.

- Kyllä oma jaksaminen on ollut viimeisen puolen vuoden aikana koetuksella. Toivottavasti saisin työparin rinnalleni lähitulevaisuudessa. Olen pyrkinyt pitämään oman fysiikkani hyvässä kunnossa, sillä se on auttanut jaksamisessa henkisen kuorman kasvaessa. Samoin työyhteisön henki on hyvä ja viihdyn työssäni, ne auttavat työssä jaksamisessa.

Uran tulevaisuus näyttää selvältä.

- Asiat ovat hyvällä tasolla tällä hetkellä. Toki nyt olen tilanteessa, ettei minulle sopivia ylempiä tehtäviä ole tässä prikaatissa enää kuin TPT-päällikön tehtävä.

Kapteeni Jani Toivanen

Sitoumusasiat esillä Vartiolentolaivueessa

Päällystöliiton vierailulla Vartiolentolaivueen Rovaniemen tukikohtaan esiin nousi lentäjien näkemykset sitoumuksista. Ensimmäinen sitoumus tehdään jo kadettikurssin alussa, ja se on kestoaltaan 13,5 vuotta.

- Onhan se melkoinen hyppy tuntemattomaan: allekirjoittaa nuorena pitkä sitoumus työhön, mistä ei ole juuri mitään kuvaa. Se, että jos nyt tuon 13,5 vuoden päälle tulisi eri vaiheissa vielä lisää sitoumuksia, joille on suuret sopimussakot, on se ajatuksena epämiellyttävä, yliluutnantti **Jaakko Taanila** tiivistää lentäjien ajatuksia.

Taanila viittaa koulutuksiin uran eri vaiheissa.

- Nyt esillä ollut koelentäjän tehtävään liittyvä arvioitu sitoumusaika on varmasti yksi sen tehtävän negatiivisia puolia siihen hakemista harjoitseille. Ainakin itselle se on ollut nyt tiedossa olevassa pituudessaan yksi sellainen tekijä, joka on tehtävään hakemista vastaan. Tuntuu, että tämä työ on hyvin sitovaa ja sitoo omaa elämää jo aivan riittävästi muutenkin ilman mitään paperilla olevia sopimussakollisia sitoumuksia.

Keskusteluissa esiin nousi myös työpisteellä käytössä oleva kuuden viikon työjaksosuunnitelma.

- Siinä on hyviä ja huonoja puolia. Hyvä puoli on se, että oman elämän suunnittelu on helpompaa, kun jakso vahvistetaan kuudeksi viikoksi eteenpäin. Huono puoli on kuitenkin se, että vaikka se on niin sanotusti sitova, se hyvin harvoin kuitenkaan täysin on sitä. Muutoksia tulee ennalta-arvaamattomista syistä.

Lentoupseerina palveleva yliluutnantti **Jani Salminen** on samoilla linjoilla.

- Ylitöiden osalta kuuden viikon työjakso on hieman nihkeämpi. Esimerkiksi 50 % ja 100 % ylityöraja lasketaan kuuden viikon jakson mukaisesti, joten vaikka ylitöitä kertyisi, niin rajat 100 % ylityön maksuun ovat suuremmat kuin kolmen viikon työjakson laskennassa. Samoin koulutuspäivät leikkaavat jaksoon kertyneitä ylitöitä herkemmin kuin kolmen viikon jaksossa.

Kiirettä tai jaksamista ei ole koettu ongelmana.

- Meidän työpisteellämme ne eivät ole nousseet viime aikoina pal-

Yliluutnantit Jaakko Taanila ja Jani Salminen

jonkaan esille. Osiltaan siihen saattaa vaikuttaa talvikuukausien vähäinen lentomäärä kelen vuoksi. Osatekijänä auttaa meidän hyvä työilmapiiri. Joillain yksittäisillä henkilöillä kuormitus voi nousta työtehtävien kautta suuremmaksi kuin muilla, mutta selkeää negatiivista vaikutusta en ole itse havainnut, Salminen arvioi.

- Omalla kohdalla kiire on hyvin epätasaisesti jakautunutta ja intensiteetiltään varsin vaihtelevaa. Välillä työkuormaa kasaantuu, mutta eivät kaamosaikaan 12 tunnin päivät ilman mielekästä tekemistä mitään herkkua ole, Taanila kertoo kokemuksistaan.

Salminen on esittänyt työnantajalle toiveensa siirtyä pääkaupunkiseudulle töihin. Syynä eivät ole työtehtävien sisältö tai kiire.

- Olen kotoisin Keravalta. Siirron suhteen asiat ovat tällä hetkellä etenemässä hyvin, vahvistus tosin puuttuu.

Rajan lentäjät ovat liittyneet Päällystöliittoon. Saadut palvelut ja edunvalvonta on koettu hyvinä.

- Itselle on jäänyt hyvä kuva liiton toiminnasta ja asenteesta. Samoin vierailu tänne tukikohtaan oli todella hyvä. Vapaa keskustelu ja kuulumiset omasta ja muista virastoista ovat hyviä ja tervetulleita. Tuntui, että niistä sai vähän perspektiiviä ja jonkinlaista vertaistukea omille ajatuksille, Taanila kiittelee.

Puheenjohtajapäivillä yhteinen näkemys tulevaan

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Janne Natri, Kristo Vartiainen ja Jani Pakarinen kuuntelivat ryhmätyön alustusta hallinnon koosta. Hallituksen kokoon ei nähty tarvetta muutoksille. Ehdokkaita toivottiin tulevan myös Pääesikunnan alaisista laitoksista.

Päällystöliiton puheenjohtajapäivien saldoksi muodostui selkeä kuva, millaisena yhdistykset näkevät liiton tulevaisuuden niin seuraavalla hallituskaudella kuin siirryttäessä 2030-luvulle. Tilaisuus ei ollut vain yhteisten suuntaviivojen kartoittamista, vaan näiden lisäksi yhdistysten edustajille tarjottiin ajankohtaiskatsaukset Puolustusvoimilta, Rajavartiolaitokselta, Valtion neuvottelukunnalta, liiton hallinnosta ja edunvalvonnasta.

Tilaisuuteen annetut ennakoitavat edellyttivät yhdistysten pohtivan näkemyksiään liitoin tulevaisuudesta ja oman toimintansa turvaamisesta. Ennakotehtäviä pohdittiin kolmessa eri ryhmässä.

Yhdistysten velvoitteiden kannusteet ja sanktiot tasapainossa

Ensimmäisen ryhmätyön aiheena oli arvioida Päällystöliiton tukea yhdistyksille. Tällä hetkellä yhdistyksille maksetaan jäsenmaksupalautetta kahdesti vuodessa. Tämän lisäksi yhdistys saa toiminta-avustusta, mikäli se toimittaa toimintakertomuksensa liittoon.

- Nämä velvoitteet koettiin selkeinä, asianmukaisina ja kohtuullisina. Näiden velvoitteiden laiminlyönti

väheni huomattavasti siirryttyämme kerran vuodessa toimitettavaan jäsentietojen tarkastukseen, järjestöpäällikkö **Mika Avelin** summaa keskustelut.

Yhtenä tukimuotona yhdistysten suuntaan on kuntoliikunnan tukeminen.

- Tätä tukimuotoa ei ole juurikaan käytetty. Moni kokee, ettei tuelle ole tarvetta. Nythän yhdistykset kokoaivat nämä yksittäiset hakemukset ja toimittavat ne kootusti marraskuun loppuun mennessä liiton toimistolle.

Lisäksi yhdistykset voivat järjestää tuetun kuntoliikuntatilaisuuden jäsenilleen.

- Kuntoliikuntatuen voi jäsen saada kuitenkin vain kerran vuodessa joko henkilökohtaisesti tai osallistumalla yhdistyksen tilaisuuteen.

Uusina ideoina keskusteluissa nousi esiin kuntouttamisen ja toimintakyvyn ylläpidon lisääminen kuntoliikuntatuen piiriin. Myös jäsenmaksu nousi keskusteluihin.

- Jäsenmaksun alentaminen söisi pääomaa nopeammin kuin olemme ennakoineet, ja alentamista ei nähty tarkoituksenmukaisena tässä vaiheessa.

Toiveissa esitettiin myös toiminta-avustuksen korottamista.

- Täytyy muistaa, että sen perim-

mäinen tarkoitus on turvata yhdistyksen ammattiyhdistystoiminta, ei järjestää vapaa-ajantilaisuuksia.

Hallituksen kokoon ei haluta muutosta

Yhdistyksillä on hyvinkin yhteinen kanta siitä, minkä kokoinen marraskuussa valittavan uuden hallituksen tulee olla. Poikkeuksetta kannatettiin nykyisen puheenjohtajan ja 11 hallituksen jäsenen mallia. Tätä perusteltiin työmäärällä ja jatkuvuudella.

- Mikäli hallituksen koko pieneni, kasaantuisi kuormaa valituille. Samoin tärkeänä koettiin, ettei tehtävästä kiinnostusta kannata rajoittaa määrää supistamalla. Jatkuvuus turvataan paremmin, kun hallinto muodostuu sekoituksesta kokemusta ja uusia toimijoita, varapuheenjohtaja **Esa-Jaakko Hellman** tiivistää.

Nykyisellään hallinnon paikkajako eri puolustushaarojen ja virastojen välillä on tehty herrasmiessopimuksella.

- Vaikka Päällystöliitto on yhtenäistynyt, koetaan edelleen tarvetta kunkin puolustushaaran erityisosaamiselle tietyissä edunvalvonta-asioissa. Tämä nähdään rikkautena.

Keskusteluissa nousi esiin Pääesikunta ja sen alaisten laitosten piirissä työskentelevien jäsenten edustus hallinnossa. OUKES:n ja vaativimpien tehtävien keskittymisen myötä näissä tehtävissä jäsenmäärä pysynee samalla tasolla muiden laskiessa.

- Hankalana nähtiin, ettei heillä ole omaa yhteistä yhdistystä, jonka kautta ehdolle voisi asettua. Yhdistysten kannattaa kartoittaa myös näissä tehtävissä palvelevien jäsentensä kiinnostus hallinnon tehtäviin. Yhdistyksellä voi olla myös tarjota useampi nimi ehdolle.

Myös varamiesmallista nousi keskustelua. Nykyisellään hallitukseen valitaan vain varsinaisia jäseniä.

- Tämä ei juuri saanut kannatusta. Varamiehen tilannetietoisuus koetaan ongelmana. Samoin tämä vaa-

Eversti Tero Hirvosen esitys avasi kattavasti henkilöstöä, vallitsevaa tilannetta ja tulevien vuosien tärkeimpiä tapahtumia.

tisi sääntömuutoksen.

Hellman kokosi myös yhdistyksen toiveet vaaliextran suhteen. Päälystölehti julkaisee sähköisen extra-numeron, jossa kaikille ennen 31.8. ilmoittautuneille tarjotaan mahdollisuus esittäytyä.

- Yhdistysten edustajat toivoivat kuulevansa ehdokkaiden mietteitä liiton tulevaisuudesta, eikä historian tarkastelua. Samoin toivotaan heidän tuovan esiin, mitä he ovat valmiit tekemään yhteisten asioiden hoitamiseksi.

Tulevaisuudelle yksi ja tärkeä tavoite

- Se on tasokkaan ja riittävän edunvalvonnan turvaaminen. Tämä on se, mistä Päälystöliitto tunnetaan, hallituksen jäsen **Petri Seikkula** summaa tulevaisuusryhmytyönsä lopputuloksen.

Turvaamisen takeena nähdään liiton tiekartan päivittäminen pitkälle 2030-luvulle.

- Konkreettisia suuntaviivoja niin talouteen kuin edunvalvojien osaamiseen liittyen.

Uutena asiana esiin nousi pääluotamusmiesten liveinfot verkossa.

- Esimerkiksi puolivuositin lyhyitä tilaisuuksia, joista jää tallenne jäsensivuille.

Nykyisellään lomakohteita koskee Edustajakokouksen päätös pitää niiden tarjonta nykyisellä tasolla vuosikymmenen loppuun. Mikäli käytöasteet lähtisivät tulevaisuudessa voimakkaasti laskuun, tulisi niistä luopua yhdistysten mukaan hallitusti.

- Remontointi ja kunnossapito

ovat omaisuuden ylläpitoa, samoin kunnossa olevien kohteiden käytöasteet pysyvät korkeina. Yhdistyksistä kuului toive myös jonkun loma-kohteen vaihtaminen Tahkolle.

Liitto täyttää seuraavan hallituskauden lopussa 100 vuotta. Toiveisa oli koko jäsenistön huomioiminen.

- Toivottiin joko koottua juhlaa esimerkiksi Lappeenrannassa tai vastaavasti alueellisia tilaisuuksia. Tosin vastakkaisiakin mielipiteitä kuultiin rahan käytön hillitsemiseksi. Myöskään historiikille ei nähdä tarvetta.

Työkyky- ja työhyvinvointikokonaisuudet osaksi henkilöstöosastoa

Pääesikunnan henkilöstöosastoon ollaan liittämässä työterveysala sekä työkyky- ja työhyvinvointikokonaisuudet vuoden 2026 alusta. Organisaatiomuutoksen taustalla ovat käytännön syyt, sillä aiemmin osaaminen on ollut jakautuneena useammalle toimijalle.

- Näemme tämän hyvänä ja oleellisenä muutoksena. Kokoamme yhteen paikkaan alan henkilöstön, osaamisen ja näihin liittyvän päätöksenteon. Osaamista tulee lisäämään ensi vuoden vaihteessa avattava työkyky- ja työhyvinvointipäällikön tehtävä, everstiluutnantti **Ville Kalliokoski** avaa muutoksen taustoja.

Henkilöstöosastolla valmistaudutaan jo vuoteen 2026.

- Ensi vuonna meille tulee uusia Nato-tehtäviä, mutta näiden lisäksi osa henkilöstöä rotatoidaan.

kv-tehtävissä palvelevien henkilöstöhallinto tullaan keskittämään Palvelukeskukseen vuoden vaihteessa.

Kaikki kv-esikuntatehtävät ovat lähtökohtaisesti aina kolme vuotta. Tavoitteena on saada kaikkien tehtävien vaihto alkamaan 1.8. Mikäli tehtävä tästä poikkeaa, saattaa tehtävä ollakin lyhyempi.

- Tavoitteena on siirtää lähtijät Pääesikunnan kansliaan yhdestä kahteen kuukautta ennen lähtöä.

Uhkien yhdenaikaisuus edellyttää vahvempaa toiminta- ja kriisinsietokykyä

Rajavartiolaitoksen ajankohtaiskatsaus keskittyi toimintaympäristöön sekä akuutteihin haasteisiin. Uhkina nähdään laitton maahantulo EU:n ulkorajoilla sekä sekundäärinen liike sisärajoilla.

- Olemme nähneet valtiojohtoista painostamista. Kynnys käyttää maahantuloa on selkeästi laskenut. Nopeat muutokset ovat mahdollisia, mutta meillä on valmius reagoida niihin, eversti **Tero Hirvonen** kertoi.

Yhden uhkan muodostaa yleinen turvallisuustilanne, joka on erittäin jännittänyt Venäjän toimien takia.

- Tämä murrosaika tulee kestämään vielä vuosia.

Uhkana koetaan myös suuronnettomuuden ja ympäristökatastrofin kohonnut riski merialueilla.

- Kaikkiin näihin uhiin vastaaaminen edellyttää meiltä riittävästi koulutettua henkilöstöä, suorituskykyistä kalustoa ja ajantasaisia toimivaltuuksia.

Henkilöstöosaston apulaispäällikönä toimiva Hirvonen valotti myös Frontex-tilannetta.

- Meillä on tavoitteena saada Frontex-palvelus osaksi uraa. Tällä hetkellä hakeutuminen on kaksijaakoista, toiset eivät näihin tehtäviin halua ja toiset hakeutuvat heidänkin edestänsä. Emme näe palkkauksen olevan esteenä näihin tehtäviin hakeutumiseen.

Rajavartiolaitoksen taloutta tukevat koskemaan sopeuttamistoimet toimintamenojen osalta vuosina 2025–2028. Tämä rajoittaa toimintaa ja vaikeuttaa uusien suorituskykyjen käyttöönottoa.

- Meillä on tehtynä suunnitelmat, millä askelmerkeillä edetään. Nykyiset strategiset hankkeet ovat turvatuja, tulevaisuuden hankkeiden osalta tilanne on avoin.

Työpaikkaselvitys – miksi sellaisia toteutetaan?

Teksti ja kuvat: Ilkka Siiri

On kaksi lakia, jotka määrittävät selkeästi vastuita työpaikkaselvityksen toteuttamiseen: Työturvallisuuslaki (738/2002) sekä Työterveyshuoltolaki (1381/2001). Kun lukee molempien lakien 1 luvun 1§:n, selviää jo melko pitkälle, mikä työpaikkaselvitysten perimmäinen tarkoitus on. Työturvallisuuslaissa kyseinen kohta määrittää ”Tämän lain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden, jäljempänä terveys, haittoja”. Työterveyshuoltolaissa taas vastaava kohta on seuraavanlainen ”Tässä laissa säädetään työnantajan velvollisuudesta järjestää työterveyshuolto sekä työterveyshuollon sisällöstä ja toteuttamisesta.

”Tämän lain tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää:

1. työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä;
2. työn ja työympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta;
3. työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa; sekä
4. työyhteisön toimintaa”.

Molemmat viittaavat työnantajan huolehtimisvelvoitteeseen ja sille asetettuihin vaateisiin. Työnantajan huolehtimisvelvoite on todella merkittävä asia, ja vastuu pääsääntöisesti kaikissa työstä johtuneissa olosuhteissa sattuneissa tapaturmissa on työnantajalla edellyttäen, että työntekijä on noudattanut ohjeita, eikä ole esim. poistanut suojaa koneesta. Vaikka työturvallisuuslain 6§:ssä on rajattu lain ulkopuolelle Puolustusvoimien sotilaallinen kou-

lutus ja siihen välittömästi liittyvä työ, lain henkeä noudattaa myös Puolustusvoimat.

Miten esimiesten tulee valmistautua työpaikkaselvitykseen?

Kun pitää mielessä, että työpaikkaselvityksen tärkein anti on selvittää työpaikan vaaratekijöitä, pääsee jo aika pitkälle. Itse varsinainen työpaikkaselvitystapahtuma on oikeastaan vasta viimeisiä tarkasteltavia asioita. Valmistelutoimenpiteet tulee olla toteutettuna ennen selvitystä.

Ensimmäisenä tulee tehdä työpaikan riskiarvio. Joukko-osastoissa/vast. löytyy varmasti valmiita malleja riskienarviointiin, ja sen toteuttaminen on esimiesten vastuulla. Riskienarviointi on jatkuvaa toimintaa ja sen tulee oikeastaan olla kunnossa kaiken aikaa. Riskienarvioinnissa Tori-portaalista löytyy riskienarviointilomakkeiden pohjia, mutta uskon kuitenkin, että kaikkialla on jo riskiä arvioitu ja edellisiä lomakkeita voi kätevästi hyödyntää. Usein riittää lähinnä vuosittainen päivitys. Uutena asiana on löytää eri työpisteiden TOP 3-5 riskit, josta on helppo seurata merkittävimpiä riskejä ilman, että lukija joutuu avaamaan kaikki välilehdet ja hahmottamaan niistä oman tilannekuvansa.

Työntekijän mahdollisuudet vaikuttaa työpaikkaselvityksen havaintoihin (ja sen myötä parantaviin toimenpiteisiin) ovat varsin moninaiset. Epäkohtia voi tuoda esille suoraan esimiehelle, osallistua työpaikan riskienarviointiin, ottamalla yhteyttä työsuojeluvaltuutettuun tai luottamusmieheen, puhumalla asiasta työterveyshuollon edustajien kanssa tai ottamalla suoraan yhteyttä työ- ja palvelusturvallisuuspäällikköön (tpt). Näitä tarvittaessa anonyymejä huomioita tarkastellaan aloitustilaisuudessa osallistujien kesken.

Työpaikka lähettää riskienarvioinnin, työyhteisökyselyn (SYKE) ja kemikaaliluettelot (ml. mittaus-

Työpaikkaselvityksessä Hämeenlinnan varasto-osastolla materiaali-päällikkö, kapteeni Mika Kinnarinen, työterveyshoitaja Heli Heinänen, työfysioterapeutti Ville Pietilä ja työterveyslääkäri Jouni Eloranta tutustuivat työpaikan kuntosaliin.

pöytäkirjat esim. radon) työterveys-huollolle. Työterveyshuolto toimittaa esimiehille esitetolomakkeen, joka täytetään yhdessä työntekijöiden kanssa. Esitetolomakkeessa kuvaillaan mm. työpaikan henkilöstömäärää, tehtäviä, tiloja, työvälineitä ja muita keskeisiä asioita. Tässä työpaikka voi myös esittää toiveensa, mitä se odottaa työpaikkaselvitykseltä.

Työpaikkaselvityksen toteutuspäivänä esimiehen tulee huolehtia seuraavista asioista:

- Toteuttaa yleisesittely työpaikasta (erityisesti jos uusia osallistujia on paikalla).
- Tarkastella tilaisuuden aluksi edellisen työpaikkaselvityksen huomiot ja suositukset.
- Nostaa esille työpaikan vahvuuksia ja parannettavia kohteita.
- Tarkastella työpaikalla sattuneita tapaturmia tai mahdollisia läheltä piti -tilanteita.
- Huolehtia, että työsuojeluvaltuutettu on tarkastuksessa mukana.
- Varmistaa, että työpisteillä on riittävästi työntekijöitä.

Työpaikkaselvityksen toteutus

Työpaikkaselvityksessä on paikalla työterveyshuollon edustajia (työterveyslääkäri, työterveyshoitaja, työfysioterapeutti ja työpsykologi) sekä työpaikalta jo edellä mainittuja edustajia vahvennettuna tpt:llä. Kapteeni **Mika Kinnarinen** Länsi-Suomen varasto-osastolta Hämeenlinnasta kertoo parhaillaan käynnissä olevasta työpaikkaselvityksestä.

– Koen, että meillä puolustusvoimissa työtä tehdään turvallisesti. Noudatamme kyllä työturvallisuusmääräyksiä ja -lakeja. Lisäksi meillä on lukuisia ohjeita, normeja, määräyksiä ja työsuunnitelmia, jotka ohjaavat päivittäistä työskentelyämme. Työpaikkaselvityksen viiden vuoden normaali tarkastuskierto on mielestäni riittävä, koska työtehtävämme ovat aika pitkälle stabiileja. Työpaikkaselvityksessä Länsi-Suomen varasto-osastolla Hämeenlinnassa oli mukava huomata, että Terveystalon edustajat (lääkäri, työterveyshoitaja ja työfysioterapeutti) osasivat kiinnittää huomiota tärkeisiin asioihin, joita työpaikalla oli noussut esille.

– Mielestäni meidän riskikartoi-

tuksessakin TOP 3 riskiksi noussut ”ikäntymisen huomioiminen” voisi tulla paremmin huomioitu työnantajan toimesta. Työnantajan tulisi panostaa rahallisia resursseja enemmän työergonomiaan liittyviin hankintoihin. Tällä hetkellä tuntuu, että ainoastaan sotaharjoitusmäärien rajoittaminen 70 vuorokauteen vuodessa korreloi jollain tavalla ikääntymisen huomioimista, mutta sehän on kaikille sama, pohtii Kinnarinen.

Työpaikkaselvityksen loppuraportti

Työterveyshuolto valmistelee yhteistyössä työpaikan edustajien kanssa loppuraportin, joka puretaan osallistujien kesken tai toimitetaan sähköisesti esimiehille, jotka käyvät raportin läpi esim. työyksikkökoukussa/vast. Tärkeimpinä kohtina loppuraportissa lienevät keskeiset tulokset ja johtopäätökset, joissa tarkastellaan hyvinkin yksityiskohtaisesti havaintoja ja niiden terveydellisten merkitysten arviointia sekä suosituksia. Tarkasteltavia kohteita ovat mm.

- työpaikan keskeiset voimavaratekijät (havaitut myönteiset ja työkykyä tukevat tekijät),
- fyysiset-, psykososiaaliset- ja työajalliset kuormitustekijät ja
- tapaturma- ja turvallisuusvaarat, kemikaaliset ja biologiset vaaratekijät.

Näiden perusteella työterveyshuolto määrittää aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen toimenpidesuosituksia. Mikäli näissä nousee esille välittömästi korjattavia asioita, tulee niihin puuttua ja laittaa asia suosituksen mukaisesti kuntoon.

Työpaikkaselvityksen loppuraportti tulee myös taltioida työpaikalle siten, että se on kaikkien saatavilla. Monessa työpaikassa ei välttämättä hyödynnetä työpaikkaselvityksen havaintoja riittävästi, vaikka selvitys on oiva työkalu uuden työntekijän perehdytykseen.

Työpaikkaselvitys työterveyshuollon näkökulmasta

Sotilaslääketieteen keskuksen Pansion terveysasemalla työskentelevä työterveyshoitaja **Johanna Hvitfelt-Koskelainen** kertoo työpaikkaselvitysten moninaisuudesta.

– Puolustusvoimien työpaikat

ovat hyvin erilaisia ja samalla hyvin monimuotoisia. Osassa työpisteissä tehdään työtä toimisto-olosuhteissa, ja toisissa työpaikoissa voi olla usean erityisen sairastumisen vaaran altisteita (esim. melu, yötyö ja kemikaalit). Tärkein havainnointiväline työterveyshuollolle on työpaikalla ennalta tehty riskienarviointi. Sen, SYKE-kyselyn ja terveystarkastusten perusteella kerätyt tiedot antavat kyllä riittävän perusteen arvioitaessa työpaikan olosuhteita.

– Kaikkiaan työpaikkaselvityksen järjestelyt hoituvat mallikkaasti. Kehitettävää kohteita niin meillä kuin työpaikallakin voisi olla suositusten toteutumisen seurannan kehittäminen. Nythän niitä tarkastellaan työ- ja palvelusturvallisuustoimikunnan kokouksissa tai viimeistään seuraavassa työpaikkaselvityksessä viiden vuoden kuluttua, pohtii Johanna.

Työterveyshoitaja Johanna Hvitfelt-Koskelainen pitää työterveyshuollon tilannekuvaa työpaikan olosuhteista varsin hyvänä.

"Uuteen tehtävään siirtyminen, uskallanko hakeutua vai en?"

Teksti: Michael Kajander Kuvat: Petri Räsänen, Sami Räisänen ja Jani Rauhala

Ammattikuntamme ikääntyy, ja eläkkeelle jää vuosittain opistoupseereita, jotka ovat palvelleet haastavissa tehtävissä. Yleensä haastavat tehtävät tarkoittavat myös parempaa OTV-luokitusta. Näitä avautuvia paikkoja varmaan moni miettii ja harkitsee hakeutumista niihin. Hakeutumisen syitä voivat olla haastavampi tehtävä, uusien tuulien hakeminen tai taloudellisesti paremmin palkattu tehtävä.

Osa saattaa kuitenkin miettiä sitä, uskaltaako ottaa askeleen eteenpäin ja luopua jostain tutusta ja turvallisesta. Tässä artikkelissa on haastateltu ammattikuntamme edustajia, jotka ovat viime vuosina hakeutuneet uusiin ja haasteellisempiin tehtäviin.

Muutto uudelle paikkakunnalle työn mukana

Kapteeni **Petri Räsänen** työskentelee nykyisin Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnassa osastoupseerina. Petri siirtyi tähän tehtävään joulukuussa 2023.

Kapteeni Petri Räsänen

- Ohjaavana ajatuksena oli halu hakeutua vaativampaan tehtävään, joka oli omaan osaamisalaani liittyvä. Lähtökohtana oli opistoupseerien keskitetyn urasuunnitelman tarjoamat mahdollisuudet. Myös halu syventää omaa osaamista oli osa hakeutumishalukkuutta, kertoo Petri.

Vanhassa tehtävässä hän ehti olla Logistiikkakoululla lähes yhdeksän vuotta ja samassa joukkoyksikössä lähes 18 vuotta. Paikkakunnan vaihdos oli Petrille ensimmäinen kerta hakeutumisprosessin kautta, mutta Puolustusvoimauudistuksen aiheuttaman joukko-osaston lakauttamisen myötä jo toinen.

Puolustusvoimien muutto- ja siirtokustannusten kokonaisuutta Petri pitää omalta osaltaan toimivana. Hän lisää, että uudistettavaakin voi tähän liittyen olla, mutta uudistuksien yksilöinti on hankalaa.

Petri perheineen muutti uudelle paikkakunnalle, joten reppurielämästä hänellä ei ole kokemusta. Kokonaisuudessaan paikkakunnan vaihdos onnistui hyvin myös koko perhettä ajatellen.

- Itse asiassa vaimoni työpaikka oli jo valmiiksi uudella paikkakunnalla. Tosin hänen työtehtävänsä ei ole paikkakuntaan sidonnainen. Kaksi tytärtämme oli jo myös muuttaneet tälle uudelle paikkakunnalle, toinen työpaikan ja toinen opiskelun vuoksi.

Kokonaisuuden hallintaa auttoi myös asunnon onnistunut myynti, ja asuntoasioiden järjestäminen uudella paikkakunnalla onnistui joustavasti työnantajan puolelta.

- Siirtooni liittyen pidän erittäin merkittävänä myös saamaani perehdytystä, jonka työnantaja mahdollisti. Edellinen tehtävänhoitaja ilmoitti hyvissä ajoin eläkkeelle jäämisestään, mikä mahdollisti tehtävän avaamisen hakuun ajoissa. Uudessa tehtävässäni on erittäin merkittävää työskentely siviilikomponentin kanssa. Siihen perehdyttäminen antoi hyvät "eväät" ja mahdollisti sujuvasti jo aloitetun yhteistyön jatkamisen.

Etätyötä Petri voi tehdä siitä annettu-

jen säännösten mukaisesti. Hänen mielestään töiden järjestely on onnistunut erittäin hyvin ja lähiesimiehen tuki on ollut tässä asiassa mallikelpoista.

- Perheen suhtautuminen muutokseen on ollut erittäin myönteinen. Luonnollisesti asiaan on vaikuttanut jo aiemmin esille tuodut seikat, miettii Petri.

Lopuksi Petri toteaa, että edellisellä asuinpaikkakunnalla ei ollut sukulaisuussidoksia. Se osaltaan helpotti varmasti muuttoa uuteen asuinympäristöön.

Aina uusi tehtävä ei tarkoita muuttamista

Kapteeni **Sami Räisänenkin** työskentelee Logistiikkalaitoksen esikunnassa osastoupseerina. Sami ei kuitenkaan edes harkinnut muuttoa, vaan käy Hämeenlinnan seudulta Tampereella töissä.

- Olen ollut Panssariprikaatissa koko urani valmistumisestani saakka, kahta viikkoa vaille 25 vuotta. Ensin Panssarivaunupataljoonassa ja myöhemmin Hämeen panssaripataljoonassa, Sami kertoo.

Viimeiset kymmenen vuotta hän palveli pataljoonan esikunnassa toimistoupseerina. Varsinaista omaa tarvetta vaihtaa tehtävää ei ollut.

- Vuonna 2021 minua alettiin rekrytoimaan Logistiikkalaitoksen operatiiviselle osastolle. Siellä aukesi paikka edellisen tehtävänhoitajan eläköityessä vuoden 2021 joulukuussa. Pari entistä tuttua Panssariprikaatista oli ollut jo alkuvuodesta 2021 yhteyksissä asiasta. Laitoinkin silloin tehtävän tulevana toiveena seuraajasuunnitteluun kehityskeskustelussa.

Kesällä 2021 Logistiikkalaitoksen esikunnan henkilöstöosastolta oltiin Samiin yhteydessä.

- Siitä se ajatus jäikin muhimaan, joten ilmoitin olevani halukas.

Siirtopapereiden pyörittely kesti Samin osalta pitkään, mutta 1.6.2022 hän aloitti uudessa tehtävässä.

- Kesäkuun ensimmäisenä aamuna vuonna 2022 heräsin Selänpään lentokentän maastossa teltasta. Mietin, että ei nämä "PVLOGLE -hommat" nyt niin hirveän erilaisia olekaan, naurahtaa Sami.

Samin mukaan Panssariprikaati piti hänestä niin paljon, että hän sai olla loppusodassa mukana vielä viikon loppuun saakka. Varsinaisesti Sami aloitti Tamperella 6.6.2022 loppusodan jälkeen hyvin levänneenä miehenä.

- Suurin motiivi oli uuden tehtävän pykälää isompi OTV-luokka. Toki työmatkat arveluttivat, mutta jälkikäteen ajateltuna olen todella tyytyväinen päätökseeni.

Kapteeni Sami Räisänen

Tehtävän vaihto ja kuvioiden muuttuminen täysin virkistivät Samia kovasti.

- Koulutusupseerin tehtävästä operatiiviselle alalle hyppääminen oli iso loikka, mutta 25 vuoden kokemus puolustusvoimista antoi sen verran laajaa näkemystä, että selvisin myös operatiivisen alan kammioissa. Puolen vuoden perehtymisen jälkeen jo uskalsin hengittää vapaammin vaatteideni keskellä enkä tietääkseni ole rikkonut mitään niin pahasti, että puolustusvoimat olisi romahtanut.

Sami ei varsinaisesti käynyt tutustumassa tulevaan tehtävään, ainoastaan haastattelussa paikan päällä.

- Kävin toki taustakeskusteluja minua rekrytoivien henkilöiden kanssa, mutta siihen siirtoon liittyvät valmistelut melkein jäivätkin.

Sami ei reppuroi, koska kodin ja työpaikan väli on 74 kilometriä. Hän ei olisi lähtenyt yli 100 kilometrin päähän töihin, vaikkapa Helsinkiin. Etätöitä vähenevät todella paljon, koska pääosa töistä tehdään OPNET-yhteyksillä.

- Muutama tehtävään liittyvä osakokonaisuus on hoidettavissa TUVE-koneen yhteyksin. Niihin liittyen olenkin ollut kymmenestä kahteenkymmeneen päivään vuodessa etätöissä. Kieltämättä jatkuva ajaminen Parolan ja Tampereen väliä kyllästyttää, mutta moottoritie vie helposti perille.

Sami pitää Logistiikkalaitoksen esikuntaa ilmapiiriltään aivan mahtavana työpaikkana. Mitään jäykistelyä ei ole. Vaikka työyhteisö muodostuu eri henkilöstöryhmistä, puolustushaaroista ja

koulutustaustoista, ei tehtävien hoitaminen ole lainkaan hankalaa. Työajan sääntely liukuman avulla toimii hyvin ja on jaksamista lisäävä asia. Lisäksi työvälineet ja -tilat ovat erittäin hyvät.

Sami ei koe, että uusi työtehtävä olisi aiheuttanut suuria muutoksia perhe-elämään.

- Asumme nykyään vaimoni kanssa pääosin kahdestaan, molemmat lapset ovat opiskelemassa toisella paikkakunnalla. Tosin nuorimmaisemme on paluumuuttanut kotiin opiskeluun liittyvän työharjoittelun ajaksi.

Samin mukaan suurin muutos on työpäivän pituuden lisääntyminen. Työmatka vie puolitoista tuntia enemmän kuin aikaisemmin. Muuten perheessä ei ole erikoisemmin mikään muuttunut. Sami on edelleen poissa kotoa sotaharjoituksissa kuten ennenkin.

- Arki siis jatkuu samanlaisena. Ehkä suurin muutos on se, että lähdän kotoa aamulla ensimmäisenä työmatkalle.

Toïssä Ilmavoimissa

Ilmavoimien esikunnassa työskentelee kapteeni **Jani Rauhala**. Janin mukaan häneen otettiin erikseen yhteyttä ja ehdotettiin hakemaan avautuvaa tehtävää. Siirtyminen Ilmavoimien turvallisuuspäällikön tehtävään tapahtui 1.1.2023. Edellisessä tehtävässä Jani oli huolto- ja palveluiden kurssinjohtajana Logistiikkakoululla yhdeksän vuotta.

- Työkuvan muutoksen taustalla saattoi vaikuttaa vuonna 2016 Ilmavoimille aloitettu intensiivinen poikkeusolojen puhtaan veden suunnittelu ja turvaaminen, muistelee Jani.

Tällöin hän pääsi tutustumaan Ilmavoimien toimintaan sekä ihmisiin.

- Pyöräilin tuolloin siviilissä reilun kymmenen vuoden ajan turvallisuusalan yritystäni, joka varmaan toi tartuntapintaa tuohon uuteen tehtävään.

Janin mielestä muuttoon liittyvät asiat ovat toimineet hänen kohdallaan asiallisesti. Jani työskentelee reppurina, ja hänen mukaansa perhe-elämä ja työ on saatu hyvin sovitettua elämän polulle. Erityisesti hän toteaa Ilmavoimien toimineen erittäin kannustavasti ja tukien mukana koko ajan.

- Tässä ammatissa pitää ehdottomasti olla varautunut muutoksiin. Tilanteet elävät ja pikatilanteita tulee, jolloin niihin tulee reagoida.

Haasteita Janille tuo nykyisessä tehtävässä toimia niin sanotusti poikkeusolomoodissa. Hyvällä valmiuden ylläpitämisellä, asioiden priorisoinneilla sekä hyvällä yhteishengellä ne ovat kuitenkin

Kapteeni Jani Rauhala

hoituneet. Luottaminen työyhteisöön korostuu, ja on erittäin tärkeää muistaa tukea toisia työkavereita haasteiden tullessa.

- Ilmavoimien johto sekä esimieheni ovat olleet erittäin kannustavia töiden järjestelyissä ja pitäneet hyvää huolta työntekijän hyvinvoinnista.

Janin mukaan perhe tiedostaa, miten tärkeää on itsenäinen isänmaa.

- Perhe on aina tukenut näissä asioissa sekä mahdollisissa muutoksissa, joita tämä työ on tuonut. Samalla perhe kokonaisuutenaan on päässyt myös itse uudistumaan. Uskallus ja kannustaminen on toiminut molempiin suuntiin. Työuraa ovat saaneet tehdä myös muut perheenjäsenet, kun mahdollisuus siihen on tarjottu. Avoimella ja hyvällä fiiliksellä hymy ei ole hyytynyt ja yhteiset hetket ovat saaneet nostetta monessa asiassa.

- Kannustan rohkeasti hakeutumaan myös toisaalle töihin niistä omista nurkista, vierivä kivi kun ei sammaloidu. Näin luodaan kehittävää toimintaa itselle sekä koko perheelle.

Janin mukaan ei pidä lähteä ajattelemaan negatiivisesti muutoksesta, vaan ottaa se yhdessä avoimesti ja rohkeasti vastaan antaen elämäänsä tulla perspektiiviä ja uusia kokemuksia.

- Mielestäni työnantajana Puolustusvoimat uskaltaa mahdollistaa työntekijän ammattitaidon kierrättämisen, kehittämisen sekä uusien työhaasteiden positiivisen esiin tuomisen.

Ylin vaatiluokka syntyi työnantajan esityksestä

Opistoupseerien erityisosaamista halutaan hyödyntää täysimääräisesti

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Ilmavoimat ja Jaakko Rissasen arkistot

Kevään 2024 sopimusalaneevotteluissa työnantaja (Puolustusvoimat) esitti OTV9-luokan perustamista. Työnantajaleirissä oli kiinnitetty huomiota tiettyihin ns. toimialan umpiperän tehtäviin, joissa toimialan sisällä niin paikallis-, alue- ja keskushallintotasolla kaikki tehtävät asetettiin vaativuudeltaan OTV8-tasolle. Tällöin siirtyminen ylemmälle tasolle ei enää ollut houkutteleva, koska palkkaus ei ollut kannustava. Työnantaja pyrki esityksellään hyödyntämään opistoupseerien erityisosaamista tiettyissä puolustusvoimallisissa tehtävissä parhaalla mahdollisella tavalla. Päälystöliiton hallitus käsitteli esitystä ja päätti hyväksyä sen. OTV9-luokan tehtävissä palvelee tällä hetkellä 31 opistoupseeria: Pääesikunnassa 12, Maavoimissa 3, Ilmavoimissa 1 ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa 15.

Kapteeni Kari Hämäläinen

Pääesikunnan henkilöstöosastolla puolustusvoimissa palvelevien opistoupseerien henkilöstöasioita hoitava kapteeniluutnantti **Juha Savijoki** osallistui alusta alkaen asian valmistelutyöhön ja myöhemmin tehtävien vaativuudenarviointiin.

- Todettiin, että tällä hetkellä noin 80 % opistoupseereista palvelee OTV 7-8-luokissa, ja vielä v. 2030 rivissä on noin 600 opistoupseeria. Toisaalta henkilöstöstrategiassa on linjattu vaativimpien ou-tehtävien säilyminen henkilöstöryhmällä niin kauan kun osaajia löytyy. Kun tähän lisätään se tosiasia, että puolustusvoimat muuttuu kaiken aikaa ja nähtävissä on opistoupseerien tehtävien vaativoituminen ja siihen liittyvät siirtopaineet, uuden vaatiluokan luominen tuntui perustellulta, Savijoki kertoo esityksen taustoista.

Uuden luokituksen perustaksi määritettiin tietyt vaatimukset:

OTV9: Puolustusvoimalliset vaativimmat erityisasiantuntijatehtävät

- Puolustusvoimien toiminnan kannalta keskeisten toimialojen (tai toimintojen) johto-, ohjaus- ja koordinoititehtävät, joissa vaikutukset ulottuvat puolustusvoimien ydintoimintoihin, sekä

- Tehtävässä toimitaan toimialalle hyväksytyjen toimintaperiaatteiden, suunnitelmien tai pv:n strategian ohjaamana ja tuotetaan puolustusvoimallisia ratkaisuvaihtoehtoja.

- Erityisasiantuntijatehtävät, jotka sijoittuvat kansainväliseen toimintaympäristöön.

OTV9:n kriteerien selvittämiseksi vaativuudenarvioinnissa käytiin läpi kaikki, yli 200 OTV8-luokan tehtävää.

- Luokituksesta tuli varsin vähän reklamaatioita. Henkilöstöala näyttää ehkä monille jonkinlaisena kummajaisena, mutta luokitustyössä ja monissa muissa päätöksissä tiedostetaan, että "jokainen laukaus ammutaan kovilla", sillä sen kohteena on aina ihminen ja hänen työnsä arvostus, Savijoki tietää liki 20 vuoden kokemuksella.

Omatoiminen itsensä kehittäminen kannattaa aina

Ilmavoimien esikunnassa TVM-hankeupseerina (tiedustelu, valvonta ja maalittaminen) vuodesta 2020 palvellut kapteeni **Kari Hämäläinen** on toistaiseksi puolustushaaran ainoa OTV9-luokan opistoupseeri. Hänellä on takanaan noin 30 vuoden kokemus Ilmavoimien tutka- ja viestialalta.

- Tehtäväni koostuu suunnittelun, tutkimustoiminnan sekä hanke- ja projektiturvallisuuden kokonaisuudesta. Se on puolustusvoimallinen erikoisasiantuntijatehtävä, jossa vaikutetaan koko maanpuolustuksen suorituskäytännön ja sen rakentumiseen nykytilasta aina 2060-luvulle saakka. TVM-hankepäällikön johdolla valmistelen suorituskäytännön hankkeen asioita yhdessä muissa organisaatioissa toimivien ilmapuolustuksen asiantuntijoiden kanssa. Työn tulokset ovat pääosin päätöksenteossa tarvittavaa uutta tietoa tulevaisuuden suorituskäytännön hankinnan perusteiksi, analyysijä maailmalla kehittämisvaiheessa olevista järjestelmistä, suunnitelmia, toimeksiantoja ja ratkaisuehdotuksia Ilmavoimien johdon ja muiden tarvitsijoiden käyttöön. Työn kokonaistavoitteena on luoda 2060-luvulle asti Suomelle ja Natol-

le riittävä ilmapuolustuksen kokonaisuus. Tehtävässäni vaikutetaan pääasiallisesti em. kokonaisuuden il-mavalvonnan osa-alueen tavoitteen saavuttamiseen, Hämäläinen kertoo työstään.

Hänen mielestään OTV9 on hyvä esimerkki kannustavasta palkkauksesta, mutta muistuttaa samalla omatoimisen itsensä kehittämisen merkityksestä.

- Omatoiminen itsensä kehittäminen kannattaa aina. Ainakin omalla kohdallani on realismia tunnustaa, että normaali työaika ei aina riitä nykyisessä tehtävässä tarvittavan tiedon hankkimiseen, ylläpitämiseen tai ylipäätään riittävällä tasolla työtehtävistä itselle määritetyllä tasolla selviämiseen. Osaamisen ja etenkin julkisista lähteistä etsittävän tiedon hankinta edellyttää jatkuvaa eri lähteiden ja julkaisujen seurantaa, jota on usein tehtävä myös "harrastuksena" vapaa-ajalla. Suunnittelualalla ja hankinnoissa tarvittavaa radio- ja tutkateknistä syvällistä osaamista tai kriittistä tutkimusasennetta myynti-miesten esittämiin toisinaan hyvin-kin haastaviin ja monimutkaisiin tek-nisiin toteutuksiin ei opeteta millään kurssilla – se on hankittava omatoimisesti. Riittävän tiedollisen sekä taidollisen kokemuksen kautta hankittu kyvykkyys on edellytys vaativimpiin tehtäviin ja niiden menestyksekkääseen hoitamiseen. Puolustusvoimalliset, kymmenien vuosien päähän ulottuvat suunnitelmat ja Naton globaalit suorituskyvyt ja muut vastaavan tasoiset asiat, joista ei kursseilla 1990- ja 2000-luvulla edes visioitu, on mahdollista oppia työtä tekemälä. Opistoupseerin koulutus ja pitkä kokemus mahdollistavat osallistumisen puolustusvoimallisiin ja eri ministeriöiden työryhmiin, kansainvälisiin tehtäviin tai neuvotteluihin maailman johtavien asevalmistajien edustajien kanssa uusimmasta teknologista.

Nato-jäsenyydestä huolimatta sotilaallinen liikkuvuus vaatii lupia ja valvontaa

Pääesikunnan operatiivisella osastolla työskentelevä kapteeni **Jaakko Rissanen** vastaa aluevalvontaviranomaisena aluevalvonnan lupahallinnon pyörittämisestä Puolustusvoimien operaatiokeskuksessa (PVOPKE).

- Lupahallintoon kuuluu sotilaallinen maahantulo (sotilaat ja joukot), valtiolliset alukset ja ilma-alukset ja kaiken tämän päälle ilmakehuvausluvat, merenpohjantutkimusten luvitus sekä ilmailu pysyvästi ilmailulta kielletyillä alueilla (ilmailulaki). Tarvittaessa esimiesten poissa ollessa ratkaisun lupapäätökset itse. Vastuulle kuuluu aluevalvonnan lupa-asoiden osalta myös pv:n sähköisten lupapalvelujen kehittäminen.

Rissanen taustalla on koulutus alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja -turvaamisen alalta (AKV/AKT) ja kokemus Ilmavoimien taistelunjohtotehtävistä.

- Iso osa työstäni on tehtävän kuvauksessa määritetty seuraavasti: "Osallistuu aluevalvontalakeja ja -asetuksia sekä aluevalvontaan liittyviä sopimuksia ja ohjeita kehittävään sekä aluevalvontaviranomaisten yhteistoimintaa ohjaaviin kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistyöryhmiin". Viime vuosina tämä on tarkoittanut käytännössä mm. osallistumista aluevalvontalain uudistukseen (joka toteutui 1.5.2025), Euroopan puolustusviraston sotilaallista liikkuvuutta kehittävien teknisten järjestelyasiakirjojen valmistelutyöryhmiin ja näiden sopimusten toimeenpanoon kansallisesti puolustusvoimien edustajana yhdessä tai yksin. Tällä hetkellä osallistun DCA-sopimuksen implementointiin sotilaallisen liikkumisen osalta.

- OTV9-vaatimuksiin tehtäväni vastaa oman näkemykseni mukaan vastuu lainsäädännön kehittämisestä lupaviranomaisena ja AKV/AKT:n osalta erityisasiantuntijana sekä edustajuus eri kansainvälisissä hankkeissa yhdessä puolustusministeriön kanssa puolustusvoimien edustajana. AKV/AKT:een vaikuttavan lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten kirjo on varsin laaja. Pelkkä lakien ja sopimusten artiklojen tuntemus ei riitä yksistään, vaan ne pitää voida hierarkisesti yhteensovittaa ja hahmottaa. Esimerkiksi lentolupien ja ilmailun osalta on tunnettava niin lentosäännöt kuin Chicagon ilmailun yleisopimuksen periaatteet ja Ahvenanmaan demilitarisatioon liittyvät valtiosopimukset. Nämä kaikki voivat olla vaikuttavia yksittäisen lennon osalta. Asiat tulee tuntea ja hallita tekniseltä tasalta aina strategiselle ja ulkopoliittiselle tasalle.

- Tehtävän laajuus on innostava

Kapteeni Jaakko Rissanen

vaikkakin joskus kuormittava. Työskentely osana operaatiokeskusta ei koskaan ole tylsää. Tilanteet virka-avuista operaatioihin ovat jokapäiväisiä, ja niihin useasti tänä päivänä liittyy sotilaallinen liikkuvuus maalla, merellä ja ilmassa, kun yhteistyötä tehdään ja ollaan osa liittokuntaa. Kansainvälinen harjoitustoiminta on lisääntynyt 10 vuodessa moninkertaiseksi. Nato ei itsessään poista lupahallintoa sotilaallisesta liikkuvuudesta, koska vieraiden valtion sotilaiden maahantulo ja toisen alueen käyttö on suvereeniteettiasia, ja maahantulo perustuu vastaanotettavan valtion suostumukseen. Tilannekuva maassa olevista ulkomaalaisista joukoista tulee aina säilyttää. Tarve kehittää maahantuloon ja yhteisoperaatioihin liittyviä menettelyjä on suuri, joten aluevalvonta-alalle ei jatkossakaan ole tiedossa tylsiä työpäiviä.

Raja- ja merivartiokoulun peruskorjaus saatiin päätökseen

Muuttunut rajaturvallisuustilanne on huomioitu koulutuksessa ja uudessa harjoitusympäristössä

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Rajavartiolaitos

Senaatti-kiinteistöjen toteuttaman mittavan kehityshankkeen kolmas vaihe Immolan karsamialueella on saatu päätökseen. Kehityshanke huipentui Raja- ja merivartiokoulun osalta (RMVK) koulun päärakennuksen peruskorjaukseen, joka alkoi syksyllä 2022 ja valmistui marraskuussa 2024. Hankkeessa uusittiin julkisivut, osa ikkunoista, vesikatto, talotekniikka, ilmanvaihdon konehuoneet ja katolle rakennettiin aurinkovoimala. Samalla otettiin huomioon hiilijalanjäljen pienentäminen. Sisätiloissa toteutettiin moderni työympäristö, joka tukee opimista, työskentelyä ja käyttäjien hyvinvointia. Samalla huolehdittiin energiatehokkuudesta ja rakennusperinnön säilyttämisestä. Uusitus päärakennuksessa opiskelijat majoittuvat 1–3 hengen huoneisiin. Hank-

keen kokonaiskustannukset ovat noin 18 miljoonaa euroa.

RMVK:n johtaja, eversti **Juha Kivelä** on tyytyväinen lopputulokseen.

- Peruskorjaus on varmasti ollut odotettu hanke, joka nyt valmistuttuaan on osoittautunut erittäin onnistuneeksi. Näkyvin ja vaikuttavin muutos on tullut opiskelijoiden majoitus-, huolto- ja oleskelutiloihin. Uudet 1–3 hengen majoitushuoneet on varustettu WC:llä ja suihkulla. Harjoituksissa ja koulutuksessa käytettävät varusteet voidaan huoltaa ja säilyttää asianmukaisella tavalla. Toisena suurena muutoksena ovat nyt terveelliset ja turvalliset työskentelytilat.

Peruskorjauksen ohella myös koulun harjoitusympäristöä on kehitetty. Rajan toimintaympäristön muutos on vaikuttanut koululla annettavaan

koulutukseen. Esimerkiksi rajatarkastusten koulutusympäristöön on tuotu uusin teknologia ja välineistö.

Mahdollisimman hyvät työelämävalmiudet ensimmäisiin työtehtäviin

- Toisena hyvänä esimerkkinä on Immolan alueelle rakennettu itärajan esteaitaa vastaava aitarakenne, jota voimme hyödyntää monipuolisesti koulutuksessa. Tämä on konkreettinen esimerkki siitä, miten olemme saaneet huomioitua muuttuvan itärajan toimintaympäristön. Käytäntö on osoittanut, että Immolan alue kokonaisuudessaan mahdollistaa hyvin koulutuksen muuntamisen toimintaympäristön muutoksen mukaisesti. RMVK kouluttaa henkilöstöä raja- ja merivartiostojen tarpeisiin, jotka otetaan huomioon koulutusta suun-

niteltaessa. RMVK arvioi myös itse jatkuvasti toimintaympäristön muutosten mukaan lukien teknologiakohityksen vaikutuksia. Lähtökohtana on mahdollisimman hyvät työelämävalmiudet ensimmäisiin työtehtäviin. Erityisesti peruskoulutuksen pitää olla kuitenkin pitkäjänteistä ja Rajavartiolaitoksen osaamisvaatimusten mukaista opetustyötä. Painopisteenä ovat virkaan nimittämiseen ja toimivaltuuden saavuttamiseen liittyvät opetuskokonaisuudet. Koulutuksessa ja koulutussuunnitelmissa huomioidaan muuttuva lainsäädäntö. Jatko- ja täydennyskoulutuksessa reagoidaan tarvittaessa nopeastikin muuttuneisiin koulutustarpeisiin, kokeillaan uusia toimintamenetelmiä ja pilotoidaan uutta teknologiaa.

RMVK:n johtaja, eversti Kivelä on luottavainen uusien raja- ja merivartioiden osaamiseen vaativissa tehtävissään.

- Uskon, että valmiudet ovat erittäin hyvät. Vuoden mittaisella rajavartijan peruskurssilla annetaan monipuolinen osaaminen Rajavartiolaitoksen eri tehtäviin. Olemme RMVK:lla muokanneet koulutusta toimintaympäristön edellyttämällä tavalla lisäämällä muun muassa sotilaallisen maanpuolustuksen koulutusjaksoja opetukseen. Käytäntö on

osoittanut, että henkilöstömme on valmiina tilanteen nopeisiin muutoksiin.

Uudistettu harjoitusympäristö tarjoaa ajanmukaiset koulutusolosuhteet

RMVK:lla työskentelevä vanhempi opettaja, kapteeni **Kimmo Sainio** kertoo, että hankkeen ensivaiheista alkaen eri oppiaineiden henkilöstö pääsi vaikuttamaan opetusympäristön kehittämiseen.

- Rajatarkastusoppiaineen osalta voidaan todeta, että koululla on tällä hetkellä nykyaikainen, rajatarkastusten opettamiseen soveltuva luokkatila työpisteineen. Nämä mahdollistavat käytännön harjoitteiden toteuttamisen esimerkiksi järjestelmä- ja asiakirjatutkinnan koulutuksesta viisumin myöntöön. Harjoitusrajanylityspaikan tilaratkaisut tarjoavat käytännön I-linjan rajatarkastustehtävien sekä toimintojen harjoittelun, ja ne vastaavat hyvin todellista rajanylityspaikan toimintaympäristöä. Tila- ja rakennesuunnittelussa huomioitiin myös EU:n laajuisesti käyttöönotettavan rajanylitystietojärjestelmän (EntryExit-järjestelmä) laiteasennuk-

sien tarpeet mm. henkilön tunnistamiseen käytettävien kameroiden osalta. Kyseinen järjestelmä otetaan todennäköisesti käyttöön rajanylityspaikoilla vuoden 2025 lopulla. Lisäksi tilasuunnittelussa tehtiin tilavaraukset lentokentällä rajatarkastuksiin käytettävälle automaattilinjastolle sekä itsepalvelukioskille. Harjoitusrajanylityspaikka on pyritty toteuttamaan mahdollisimman todennukaisesti, rajanylityspaikoilla käytettävien tila- ja rakennetarkaisujen mukaisesti.

Myös erilaisten tietojärjestelmien suunnittelussa ja toteutuksessa on pyritty luomaan mahdollisimman autenttiset olosuhteet.

- Rajatarkastuspisteissä on yhdenmukaiset laiteratkaisut operatiivisessa käytössä olevien rajatarkastuspisteiden kanssa. Rajatarkastuksiin käytettävät harjoitustietokannat ja -järjestelmät ovat toiminnoltaan lähes identtiset operatiivisessa käytössä olevien tietokantojen ja järjestelmien kanssa. EntryExit-järjestelmän kasvokameroiden kuvausjärjestelmän käyttöä ja henkilöiden kuvaamista voidaan harjoitella jo tällä hetkellä. Tästä saadaan hyvää käytännön kokemusta kuvausjärjestelmän käytettävyydestä ja toimivuudesta eri valaistusolosuhteissa.

Talvikaudella sunnuntai puolesta-päivästä iltaan Markku Sundvall on valmentanut paikallisia salibandytuomareita.

Lähimatkustelua belgialaiseen tapaan

Teksti: Matti Vihurila Kuvat: Markku Sundvall

Belgialaista jätehuoltoa.

Miehemme Natossa, kapteeni **Markku Sundvall** on aiemmissa Päälystölehdissä kertonut opistoupseerin näkökulmasta Nato-arjesta Belgiassa ja vähän muuallakin Euroopassa. Töitähän sinne on lähdetty tekemään, ja Markun tapauksessa edesauttaamaan myös muiden suomalaisten sotilaiden ja heidän perheidensä kotoutumista uuteen ympäristöön ja selviämistä toisenlaisen byrokratian kanssa. Markun tehtävä edellyttää, ainakin epävirallisesti, 24/7 tavoitettavuutta ja ongelmanratkaisukykyä, mutta sen vastapainoksi omaan aikaan, jaksamiseen ja palautumiseen täytyy panostaa.

- NSE:n päällikön tehtävässä (Kansallinen tukielementti) kello herättää 5.20. Kolmen koiran ulkoilutuksen sekä niiden ja oman aamupalan jälkeen vuorossa on, säästä riippuen, joko 15 km:n työmatkapyöräily tai vaihtoehtoisesti aamusali/-uinti esikunnan Sport Centerissä. Pyrin aloittamaan työni toimistolla ensimmäisten joukossa kello 7.30.

Suomalaisilla on tapana kokoontua lounaalle paikalliseen ravintolaan kello 11.30, ja työpäivä päättyy kello 16, perjantaisin kello 14.

- Suomen arkeen ja työtahtiin verrattuna viikot ovat huomattavasti

selkeämmät. Välillä tulee vieraita, ja joskus käydään ystävien luona. Perjantai on kauppa- ja tankkauspäivä kuten Suomessakin.

Markun "lähimatkustuspäiväksi" nimeämä lauantai on kohteiltaan mielenkiintoinen. Kun täällä kotimaassa matka usein suhtautuu lähiseudulle tai -kaupunkiin, Belgiassa se tarkoittaa matkaa esim. Pariisiin, Brysseliin, Luxemburgiin, Saksaan tai Atlantin rannikolle. Etenkin kesäsunntaisin tapana on ollut tehdä pidempi pyöräretki ja huoltaa kotia.

- Talvikaudella sunnuntain puolesta-päivästä iltaan olen valmentanut paikallisia salibandytuomareita. Se on mukava harrastus, joka tarjoaa vaihtelu normiarkeen.

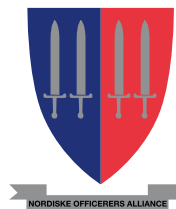
Kaksi Belgiaa

Belgiassa on "kaksi maata": ranskankielinen Vallonia ja flaaminkielinen Flanders. Markun työpaikka SHAPE ja koti sijaitsevat Valloniasa, jossa englannin osaaminen on huonompaa kuin muualla Belgiassa. Maan viralliset kielet ovat ranska, hollanti ja saksa. Suomen toimistossa työskentelee **Satu**, joka on asunut Belgiassa jo 25 vuotta.

- Kysyin Sadulta, mitkä asiat ovat Valloniassa paremmin kuin Flandersissa. Yli 10 minuutin miettimisen jälkeen hän kertoi ainoastaan, että kouluissa kirjallisuuden opetus on parempaa ja jätehuolto edullisempaa. Jätehuolto täällä on kieltämättä omalaatuista: jätesäkit ovat maksullisia, sekajäte, ml. biojäte, kerätään ruskeisiin säkkeihin ja kierrätysjäte sinisiin. Sitten säkit jätetään tien sivuun, josta iltapäivällä jäteauto kerää ne pois.

Belgiassa asuneena ja työskennelleenä olet tietysti tehnyt havaintoja paikallisesta elämänmenosta. Mitä sellaista olet havainnut, jota toivoisit myös Suomeen?

- Täällä ihmiset osaavat arvostaa yhteiseloja enemmän, ja kivijalkakauppoja ja ravintoloita on runsaammin Suomeen verrattuna. Kylässä, jossa asomme, on tapahtumia noin kolme kertaa kahteen kuukauteen, mutta verkostoitumista heikentää huomattavasti se, että harva paikallinen puhuu ja ymmärtää englantia ja ovat arkoja edes yrittämään. Onneksi Google Translator on keksitty, kunhan vaan on kännykkäverkkoa ja netti toimii, Markku tietää.

NOA:n asialistalla mm. sotilaiden lakko-oikeudet ja henkilöstön jaksaminen

Teksti: Matti Vihurila Kuva: NOA

Pohjoismaisten upseerijärjestöjen (NOA) puheenjohtajat kokoustivat Tukholmassa huhtikuun alussa sekä vaihtoivat tietoja ja ajatuksia ajankohtaisista asioista. Keskusteluun nousivat sotilaiden lakko-oikeudet Pohjoismaissa, henkilöstön jaksamiseen liittyvät aiheet, ulosvirtaus ja rekrytointihaasteet.

- Keskustelimme NOA-yhteistyön syventämisestä tulevaisuudessa myös kokouksien ulkopuolella. Sovimme lisäksi lokakuussa järjestettävän laajemman NOA-kokouksen ryhmätöiden aiheista, joista yksi tulee keskittymään Nato-palvelussuhteisiin ja niiden kehittämiseen. Viime

syksynä päädyimme hyviin tuloksiin, ja niitä on syytä jatkojalostaa edelleen, kokoukseen osallistunut Päälystöliiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** toteaa.

Kokoukseen osallistujat pääsivät tutustumaan Ruotsin laivaston Muskön tukikohtaan sekä saivat tilannekatsauksen ja keskustelivat Ruotsin merivoimien esikuntapäällikön kanssa. Kallioon louhitun tukikohdan koko on useita neliökilometrejä, ja siellä on kolme satamaa normaaleille hävittäjille ja sukellusveneille. Tietä maan alle on rakennettu noin 20 km, ja kapean tunnelin kautta sieltä on yhteys mantereelle.

NOA:n puheenjohtajat Muskön tukikohtaan vievän tunnelin edustalla.

Soldiers Motorcycle Association (SMCA) yhdistää samanhenkisiä motoristeja

SMCA on vuonna 2005 perustettu sotilaiden moottoripyöräilyä edistävä yhdistys, jonka jäseneksi voidaan hyväksyä palveluksessa olevat sekä evp-sotilaat. Yhdistyksen jäsenistö koostuu kaikista sotilaiden henkilöstöryhmistä ikään, sotilasarvoon tai palveluspaikkaan katsomatta.

- Ainoa vaatimus on moottoripyörän katulaillisuus sekä yli 175 cc kuutiotilavuus, yhdistyksen puheenjohtaja **Henri Myllys** tiivistää.

SMCA:lla ei ole vakituisia kerhotoiloja, vaan toiminta on keskittynyt tien päälle. Yhdistys järjestää normaalisti muutaman ajotapahtuman vuodessa, joista ainakin yksi on hie-man pidempi, useamman yön kestävä reissu.

- Tulevana kesänä, 20-vuotisen taipaleen juhlavuonna, suuntana on Viro. Ajokauden aikana on usein myös osallistuttu johonkin isompaan motoristitapahtumaan eri puolilla Suomea tai järjestetty ajopäiviä eri moottoriradoilla.

Yhdistys ottaa mielellään vastaan uusia jäsenehdokkaita riveihinsä.

- Meitä yhdistää into moottoripyöräilyyn, ja samanhenkisiä motoristeja mahtuu aina letkaan mukaan kerhon suunnatessa tien päälle. Yhteyden saa vaikka s-postilla soldiersmca@gmail.com.

ETK ennustaa matalia indeksikorotuksia ensi vuodelle

Eläketurvakeskuksen (ETK) touko-kuussa julkaiseman suhdanne-ennusteen mukaan vuoden 2026 työeläkeindeksi nousee 1,2 prosenttia tämän vuotiseen verrattuna. Palkkakertoimelle laitos ennustaa 2,3 prosentin nousua. Luvut ovat matalampia kuin edellisessä ennusteessa tammikuussa.

Rajavartiolaitoksen päällikkö tapasi henkilöjärjestöjen edustajat

Vara-amiraali **Markku Hassinen** tapasi järjestöjen edustajat maaliskuun lopussa. Päälystöliiton edustajana tilaisuudessa toimi varapuheenjohtaja **Juho Tähtinen**.

- Kuulimme tilaisuudessa hänen näkemyksensä Rajavartiolaitoksen nykytilasta ja lähitulevaisuudesta. Hän nosti esiin muun muassa lähivuosien rahoituksen, organisaatiomuutokset itärajalta sekä eräitä lentotoimintaan liittyviä kohtia.

Päällikkö on optimistinen rahoituksen turvaamisen suhteen.

- Helikoptereiden korvaaminen uudella kalustolla eli HVX-hanke on tarkoitus saada kirjattua seuraavaan hallitusohjelmaan.

Hassinen jakoi myös huolensa haastavasta neuvottelutilanteesta.

- Häneltä löytyy ymmärrystä meille tässä asiassa, varsinkin, kun ottaa huomioon vallitsevan maailmantilanteen.

Hallitus aikoo poistaa jäsenmaksujen verovähennysoikeuden

Hallituksen kehysriihen on kirjattu niin työnantajien kuin työntekijäjärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poisto. Toimenpiteellä tavoitellaan 190 miljoonan säästöä. Vähennysoikeuden poisto koskisi yli kahta miljoonaa verovelvollista, joista 1,8 miljoonaa on palkansaajia.

Vähennysoikeuden poisto tuntuu erikoiselta, sillä se otettiin käyttöön houkuttelemaan työntekijöitä järjestäytymään vuonna 1968. Päätös oli osa ensimmäistä tulopoliittista kokonaisratkaisua eli TUPOa. Samassa yhteydessä sovittiin, että työnantajat perivät jäsenmaksut suoraan työntekijöiden palkoista.

Muutos ei koskisi työttömyyskassojen jäsenmaksuja, vaan ne olisivat edelleen vähennyskelpoisia täysimääräisinä ilman tulonhankkimisvähennyksen 750 euron rajaa. Hankalaksi asian tekee esimerkiksi Päälystöliiton jäsenmaksu, joka pitää sisällään työttömyyskassa Aarian jäsenmaksun. Avoinna on, miten tämä tieto saatettaisiin verottajalle.

Jäsenmaksujen verovähennysoikeus ei suoraan vähennä maksettavan veron määrää, vaan se pienentää verotettavaa tuloa. Näin ollen jäsenmaksun poisto ei suoraan heijastu samansuuruisena verotukseen.

Päälystöliitto seuraa tilannetta ja tiedottaa jäsenistöä asian edetessä.

Puheenjohtajapäivillä jaetut Akavan ansiomerkit

Pronssiset ansiomerkit

Jani Suojarinne, kapteeni
Petri Seikkula, kapteeniluutnantti

Pronssiset ansiomerkit hopeisin lehvin

Marko Ylönen, kapteeni
Esa-Jaakko Hellman, kapteeni

"Ol niingon gotonas"

Kesäpäivät Raumalla

Teksti: Markku Virtanen

Päälystöliiton Evp-yhdistyksen kesäpäivät vietetään pitsikau-pungissa Raumalla 15.–17. elokuuta. Tapahtuma on perinteisesti avec-ti-laisuus. Varsinainen tapahtumapäivä on lauantai, mutta olemme varan-neet mahdollisuuden saapua pai-kalle jo perjantaina. Majoittuminen tapahtuu Scandic Hotellissa, Aitta-karinkatu 9, 26100 Rauma. Hotellilla on maksuton pysäköinti.

Ilmoittautumiset Ari Palmille (evp. tapahtumat@elisanet.fi) tai puheli-mella 046 610 0669. Ilmoittautumi-sen takaraja on 13.7. ja samalla mak-su yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Ilmoittautumisessa tarvit-semme hotellia varten jokaiselta osallistujalta nimen, syntymäajan ja mahdollisen ajoneuvon rekisteritun-nuksen. Tarvitsemme myös tiedot mahdollisista ruoka-aineallergiois-ta. Maksaessanne laittakaa viesti-kenttään oma/osallistujan nimi, jotta maksu kohdentuu oikealle henkilölle. Viitenumeroa ei saa käyttää.

Kesäpäivien ohjelma:

Perjantaina 15.8 on mahdollista saapua hotellille.

Lauantaina 16.8

- Saapuminen Raumalle ja lounas klo 11
- Lähtö Olkiluotoon linja-autolla klo 12.30
- Olkiluodon esittely klo 13–16
- Paluu hotellille klo 16.40
- Illallinen klo 19 alkaen, asuna siisti kesäasu (casual). Illallisen jälkeen on tarjolla musiikkia ja tanssit.

Sunnuntaina 17.8 siirrytään aamiaisen jälkeen kotiin/vast.

Kulkeminen Olkiluotoon vain lin-jautoilla, eivät pysty vastaanotta-maan runsasta automäärää.

Kustannukset:

- perjantaista sunnuntaihin 235 €/hlö 2-hengen huoneessa 310 €/hlö 1-hengen huoneessa
- lauantaista sunnuntaihin 180 €/hlö 2-hengen huoneessa 220 €/hlö 1-hengen huoneessa
- osallistuminen vain lauantain lounaalle, Olkiluoto-vierailuun ja illalliselle 120 €/hlö
- osallistuminen vain illalliselle 90 €/hlö

Tervetuloa mukaan

Kouvolan evp-opistoupseerien vierailu Merisotakouluun

Huhtikuinen vierailumme Merisotakouluun alkoi aamul-la bussimatalla Kouvola-sta Helsinkiin. Reippaita lähtijöitä oli ilmoittautunut vierailulle 20. Suomen-linnaan klo 12 lähtevä lautta ei ollut aikataulussa huoltotyön vuoksi. On-neksi saimme tietää, että ns. huol-tolautta lähtee Katajanokan päästä Suomenlinnaan klo 12.25. Kyllä tuli kiire vaihtaa lähtösatamaa, mutta ehdimme lautalle ja ajallaan Suo-menlinnaan sovitusti klo 13. Meitä oli Merisotakoulun portilla vastas-sa vierailumme emäntä, tiedottaja **Inka Jousmaa**. Sotilaskodissa nauti-tun kahvin jälkeen alkoi varsinainen kierros vanhassa nostalgisessa opin-ahjossa. Näimme kuvakokoelmat Merivoimien komentajista ja koulun johtajista vuosien takaa aina tähän päivään saakka, ja lisäksi perinnesa-

lin meriaiheisine tauluineen ja perin-ne-esineineen, mm. kolmen Puolus-tusvoimain komentajina toimineiden amiraalien kuvat, miekat ja kun-niamerkit. Koko koulu huokui van-haa merellistä perinnettä aina ny-kyisyyteen saakka, ja sitä vaalitaan sen mukaisesti. Saimme päivityksen koulussa tapahtuvista merivoimis-sa palvelevan henkilökunnan ja va-rusmiesten koulutuksesta. Luokka-huoneissa parasta aikaa merikadetit tekivät oppilastöitään, liittyen tu-levaan koulutuspurjehdukseen. Va-rusmiesten isot majoitustuvat olivat tyhjillään, koska reserviupseerikurssi oli tauolla. Merisotakoulu oli mielen-kiintoinen paikka vieraillla – Kouvo-lan evp:t kiittävät.

Teksti: Olli Kröger

Kuva: Ari Lautamatti

Fyysisen toimintakyvyn normissa muutoksia

Teksti: Toni Rinta Kuva: Kainuun prikaati

Viime vuoden syyskuussa ilmestyi uusi normi (HU690) korvaten vuonna 2023 ilmentyneen normin. Uusi normi toi mukanaan muutamia tarkennuksia fyysisen kunnon testaamiseen liittyen. Muutos koskee korvaavia testejä fyysisen toimintakyvyn arviointiin erityistapauksissa. Sinänsä uudistus ei tule koskettamaan kovinkaan monia, mutta avaan, mitä se tarkoittaa. Fyysisen toimintakyvyn arviointiin kuuluvat korvaavat testit erityistapauksissa: kestävyystestin korvaavat joko 12 minuutin uintitesti tai polkupyöräergometritesti ja lihaskuntotestissä taakankantotestin ja vauhdittoman pituushyppyn korvaa isometrinen maastavetotesti. Haasteena näissä erityistapauksissa on se, että niitä ei jokaisessa hallintoyksikössä voi suorittaa.

Nämä korvaavat testit ovat siis erityistapauksia ja koskevat ainoastaan sellaisia ammattisotilaita, jotka ovat aktiivisen tuen mallin prosessissa, tehostetun työn vaiheessa ja työterveyslääkärin suosituksesta työterveysneuvotteluun liittyen heidän ei ole turvallista suorittaa taakankantotestiä, vauhditonta pituushyppyä tai 12 minuutin juoksutestiä. Suositus kirjataan työterveysneuvottelun muistioon. Lisäksi testit kirjataan esimiehen allekirjoittamana lomakkeelle ”lääkärin suositus kuntotestimenetelmästä”.

Korvaavat kestävyystestit

12 minuutin juoksutesti tai UKK-kävelytesti voidaan korvata polkupyöräergometritestillä. Kyseinen testi suoritetaan lähimmässä Puolustusvoimien hallintoyksikössä, jossa on testivälineistö sekä tarvittava osaaminen ja henkilöstö testin turvalliseen suorittamiseen. Tällaisia paikkoja ovat Ilmavoimien hallintoyksiköiden yhteydessä olevat Sotilaslääketieteen keskuksen terveysasemat, Ilmailulääketieteen keskus sekä Kaartin jääkäriyrykmentin Urheilukoulu. Testiprotokollana tullaan käyttämään edellä mainittujen testi-

asemien virallisia kuormitusmalleja. Kyseisen testin tulos kirjataan muodossa ml/kg/min järjestelmän kohtaan ”Muut kestävyystestit”.

Vaihtoehtoisena korvaavana kestävyystestimenetelmänä voidaan käyttää myös 12 minuutin uintitestiä, mikäli ammattisotilaalla on työterveyslääkärin toteama rajoite suorittaa polkupyöräergometritesti. Kyseinen testi suoritetaan lähimmässä Puolustusvoimien hallintoyksikössä, jossa on vähintään 25 metrin uima-allas sekä tarvittava osaaminen ja henkilöstö testin turvalliseen suorittamiseen. Mikäli testattava saavuttaa vähintään 250 metrin tuloksen 12 minuutissa, kirjataan se järjestelmässä kohtaan ”Muut kestävyystestit”, ja tuloksena on tällöin 33,4 ml/kg/min, mikä siis vastaa fyysisen toimintakyvyn tason 1 alarajaa.

Korvaava lihaskuntotesti

Vauhditon pituushyppy ja taakankanto voidaan korvata isometrisellä maastavetotestillä. Tämä testi suoritetaan lähimmässä Puolustusvoimien hallintoyksikössä, jossa on testiin tarkoitettu mittauslaite (PVTO21/KIHU) sekä tarvittava osaaminen ja henkilöstö testin turvallista suorittamista varten. Tällaisia paikkoja ovat Ilmavoimien hallintoyksiköt (pl. Il-

mavoimien esikunta) ja Kaartin jääkäriyrykmentin Urheilukoulu.

”Testissä mitataan koko kehon, erityisesti alavartalon maksimivoimaa. Testattava ottaa mittauslaitteen tangosta myötäotteella kiinni siten, että kämmenet ovat reisien ulko-reunoilla. Tanko säädetään henkilön pituuden mukaan laitteessa olevien merkkien korkeudelle. Suorituksen aikana jalat ovat hartioiden leveydellä, polvet hieman koukussa, ylävartalo hieman eteen taivutettuna ja selkä suorassa. Maastavetoliike suoritetaan vetämällä tankoa ylöspäin maksimaalisella voimantuotolla noin 3–5 sekuntia. Suoritus päätetään rauhallisesti voimantuottoa vähentäen. Mittaus toistetaan 2–3 kertaa.”

Kun tätä käytetään korvaamaan vauhditonta pituushyppyä, vähintään testattavan oman kehon painoa vastaava tulos kyseisessä testissä tarkoittaa tuloksena 1 metriä, joka vastaa lihaskuntotestissä tason 1 minimirajaa.

Mikäli kyseessä on taakankannon korvaaminen, vähintään oman kehon painoa vastaava tulos tarkoittaa tuloksena 100 metriä, joka vastaa testissä tason 1 alarajaa.

”Reippaus ei maksa mitään!”

"Perusteellinen, oikeudenmukainen ja yhteistyökykyinen"

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Anu Immonen

Otsikon sanoin Wanajan Päälystöyhdistys ry. perusteli Päälystöliiton Vuoden toimihenkilöksi valitun kapteeni **Vesa Sarjan** palkitsemista. Viimeiset neljä vuotta Sarja on toiminut Panssariprikaatissa liiton luottamusmiehenä ja yhteistoimintaedustajana.

Sarja työskentelee Panssariprikaatin palkatun henkilöstön koulutuksen parissa mm. organisoiden koulutuskartoitukset, kurssiesitykset ja muutokset valtakunnalliseen sekä kansainväliseen koulutukseen kaikkien henkilöstöryhmien osalta.

- Kipinä edunvalvontatehtäviin syntyi seuratessani kahden jo reserviin siirtyneen arvostetun edunvalvojan, kapteeni evp. **Kari Pounosen** ja kapteeni evp. **Mika Avelinin** toimintaa. Heidän varjossaan oli turvallista opiskella perusteita ja hämmästelä, mitä kaikkea eteen voi tupsahtaa. Sain herätyksen edunvalvontatyöhön aika kypsällä iällä, mutta siinä on omat etunsa, koska edelleen eteen tulee uutta opittavaa. Siten myös mielenkiinto asioihin

ja motivaatio niiden hoitamiseen on pysynyt korkealla.

Palkkatyön ja edunvalvontatehtävien yhteensovittaminen on kaikkien edunvalvojien haasteena, eikä Vesa Sarja tee poikkeusta.

- Asiat tulevat monesti eteen varoittamatta ja yllättäen juuri silloin, kun olisi muutenkin kiirettä. Rehellisyyden nimissä täytyy sanoa, että hetkittäin sietokyvyn rajat ylittyvät, mutta nostamalla katsetta yksityiskohdista kokonaisuuksiin, alkaa syke tasaantumaan ja solmut aukeamaan. Jostain joutuu usein tinkimään, ja siksi esimerkiksi olen päättänyt osallistumaan Päälystöliiton koulutuksiin vain kerran vuodessa, vaikka useammin pitäisi.

Panssariprikaatissa on viime vuosina ollut muutamia isoja ja haastavia asioita, jotka ovat vaatineet luottamusmiehen puuttumista. Vaikeimmat kysymykset ovat liittyneet valmiuteen ja varallaoloon. Kun on pitkään toimittu tietyllä tavalla, asioiden oikaisu on vaikeaa ja hidasta, vaikka sille olisi perusteet.

Kapteeni Vesa Sarja

- Työnantajan suuntaan tekisin sellaisen ehdotuksen, että etenkin ylemmissä johtoportaissa valmiudellisissa asioissa keskeisiin asiakirjoihin lisättäisiin oma kohtansa henkilöstöasioita varten. Siinä annettaisiin henkilöstöalan tuottamat perusteet käskettävän kokonaisuuden toteuttamiseksi sopimusten mukaisesti. Tämä säästäisi huomattavasti työaika-alajohtoportaissa, poistaisi vääriä toimintatapoja ja lisäisi yhdenvertaisuutta henkilöstön keskuudessa.

Urheilun sekatyömies, joka kannustaa ja innostaa muitakin liikkumaan

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Mika Ropposen arkisto

Päälystöliiton Vuoden urheiluteko -palkinnolla huomioidun yliluutnantti **Mika Ropposen** lajivalikoima hakee vertaistaan. Samoin niissä ansaitut saavutukset.

- Lapsesta asti olen liikkunut monipuolisesti, lajeina suunnistus ja hiihto, joissa myös kilpailin aktiivisesti. Rajavartiolaikoksesta aloitetun työuran myötä sotilaslaikit kuten partiosuunnistus ja -hiihto tulivat mukaan, ja molemmista saavutuksena on SM-mitaleja. Ampumasuunnistuksen SM-kulta on vuodelta 2016.

Tällä hetkellä Masters-sarjalaisena hänen päälaajinaan on triathlon, jossa toistaiseksi paras sijoitus on perusmatkan neljäs sija viime vuodelta.

- Uutena harrastuksena olen löytänyt talvelle valjakkohiihdon, jota olen harrastanut ystävän koiran kanssa parisen vuotta. Voitimme normaalimatkan SM-kultaa viime ja

tänä talvena. Tiedostan olevani urheilun sekatyömies, jolla on suhteellisen voimakas kilpailuvietti, Mika tunnustaa.

Pohjois-Karjalan rajavartioston rajatoimistossa toimistoupseerina palveleva Ropponen on välittänyt liikunnan ilosanomaa omassa työyhteisössään ja rajalla palvelevien varusmiesten keskuudessa.

- Työyhteisössä ja erityisesti Rajajääkärikomppanian varusmiehiä olen kannustanut löytämään palveluksen aikana harrastuksen, joka seurasii heitä myös reserviin. Hyvä kunto auttaa meitä jaksamaan paremmin työ- ja siviilielämän haasteet sekä pidetäänhän näin yllä myös hyväkuntoista reserviä.

Saamastaan tunnustuksesta Mika Ropponen kertoo olevansa yllättynyt ja pohtineensa, mitä se hänen kohdallaan tarkoittaa.

Yliluutnantti Mika Ropponen

- Olen aina sanonut, että itseäni en kehu kilpailutuloksilla, vaan ne näkyvät tulostaululla. Palkitsemisetyksessä on kuitenkin yksi kohta, joka erityisesti lämmittää mieltäni: "Esimerkillään ja erityisellä innostuneisuudellaan hän myös kannustaa muita urheiluharrastusten pariin". Tätä olen juuri pyrkinyt tekemään työyhteisössäni.

YHTEISTYÖSSÄ

KAADU VÄHÄN KOMIAMMAT SAAPPAAT JALASSA.

Liian harva varautuu viimeisiin askeliinsa. Me Kalevassa haluamme kannustaa ajattelemaan pidemmälle. Varautumalla kuoleman aiheuttamiin taloudellisiin haasteisiin ajoissa, saat elämäsi mielenrauhaa. Henkivakuutus ei poista surua, mutta tuo lohtua tilanteeseen, jossa sitä kipeästi kaivataan. Huolehdi rakkaistasi vielä kuolemasi jälkeen hankkimalla pysyvästi edullinen henkivakuutus jäsenetuhintaan.

KALMENTAJA

KALEVAVAKUUTUS.FI

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. If hoitaa Kalevan myöntämien Primus-vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.